

รายงานประจำปี ๒๕๖๓

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 มีเป้าหมายมุ่งเน้นในการพัฒนาชนบท ในพื้นที่ยากจน จังหวัดสตูลเป็นจังหวัดหนึ่งที่ประชากรประกอบอาชีพเกษตรกรรม 50.92 %ของประชากรทั้งจังหวัด แต่ผลผลิตต่ำไม่เพียงพอในการดำรงชีพ ทั้งนี้เนื่องจากขาดความอุดมสมบูรณ์ การสูญเสียหน้าดินจากการชะล้างพังทลาย และการใช้ดินผิดประเภท ศูนย์พัฒนาที่ดินจังหวัดยะลา ซึ่งได้รับมอบหมายจากกรมพัฒนาที่ดิน ให้อบรมพัฒนาที่ดิน ในเขตภาคใต้ตอนล่าง ได้ส่งหน่วยพัฒนาที่ดิน เพื่อปฏิบัติงานกรมพัฒนาที่ดิน โดยเน้นโครงการเร่งรัดการปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุในจังหวัดสตูล ในปี พ.ศ.2525 เป็นปีแรก ในปีต่อมางานพัฒนาที่ดิน ได้ขยายกว้างขวางขึ้นจนถึงปี พ.ศ.2527 สถานีพัฒนาที่ดินสตูล ได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.2527 สังกัดสำนักงานพัฒนาที่ดิน เขต 12 จังหวัดสงขลา

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล ตั้งขึ้นในที่ดินของกรมประชาสัมพันธ์ หมู่ที่ 7 ตำบลควนกาหลง อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้อนุญาตให้กรมพัฒนาที่ดิน ใช้เป็นที่ก่อสร้างสถานีพัฒนาที่ดิน เนื้อที่ 109-1-64 ไร่ โดยมี ที่ตั้งสถานีพัฒนาที่ดินสตูล เนื้อที่ 38-1-64 ไร่ - บ้านพักข้าราชการ/พนักงาน - โรงรถ,โรงผลิตปุ๋ย,โรงเก็บพัสดุ - ถังเก็บน้ำ,สระน้ำ เนื้อที่ 10 ไร่,สวนป่า เนื้อที่ 35 ไร่ และแปลงขยายพันธุ์หญ้าแฝก/ปุ๋ยพืชสด เนื้อที่ 26 ไร่สถานีฯได้มีอายุ 24 ย่าง 25 ปี ได้เข้ามาเมื่อ ปีพ.ศ.2531 โทร.074-752-076-8 โทรสาร.074-752-077 E-mail : stn01@idd.go.th

วิสัยทัศน์ (VISION)

พัฒนาที่ดินให้สมบูรณ์ เพิ่มพูนผลผลิต
ในทิศทางใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนบนพื้นฐานการมีส่วนร่วม
พัฒนาที่ดินให้สมบูรณ์ หมายถึง แก้ไขปัญหาดิน ป้องกันการชะล้างพังทลาย การปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสม

การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน หมายถึง การสำรวจ วิเคราะห์ จำแนกประเภทการใช้ที่ดิน การจัดการใช้ประโยชน์ที่ดิน การวางแผนการใช้ที่ดินการอนุรักษ์ดินและน้ำ ลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมในภาคภาคคีเคือข่าย ผู้มีส่วนได้เสีย (Stratholder) ได้แก่ หมอดินอาสา ยุวมอดิน เกษตรกร เป็นต้น

หน้าที่ความรับผิดชอบ

- 1) ร่วมวางแผนทรัพยากรที่ดิน และจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับตำบลร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 2) จำแนกประเภทที่ดินและเลขานุการคณะกรรมการ จำแนกประเภทที่ดินประจำจังหวัด
- 3) ถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่เกษตรกร และงานบริการเกษตรกร ตามแผนทรัพยากรที่ดิน และแผนพัฒนา การเกษตร

ภารกิจ

ภารกิจหลัก

- 1) บริการถ่ายทอดเทคโนโลยีเกี่ยวกับการพัฒนาที่ดิน
- 2) บริการสาธิตและส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน
- 3) บริการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

ภารกิจรอง ๑

- 1) บริการตรวจพิสูจน์ที่ดินในเขตป่าไม้ถาวรเพื่อออกเอกสารสิทธิ์
- 2) บริการเก็บและวิเคราะห์ตัวอย่างดิน
- 3) บริการจัดทำแหล่งน้ำขนาดเล็ก

ภารกิจรอง ๒

- 1) งานบูรณาการกับหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในจังหวัดสตูล
- 2) งานบูรณาการกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชนในจังหวัดสตูล
- 3) อนุและคณะกรรมการร่วมกับองค์กรอื่น ในระดับจังหวัด อำเภอ และส่วนต่างๆ

ผู้บริหารกรมพัฒนาที่ดิน

ข้อมูลองค์กร

นางสาวเบญจพร ชาครานนท์
อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

นางสาวกัทรรกรณ์ ไสเจยยะ
รองอธิบดีด้านบริหาร

นายสถาพร ใจอารีย์
รองอธิบดีด้านวิชาการ

นายถวิล มั่งนุ้ย
รองอธิบดีด้านปฏิบัติการ

บุคลากรสถานีพัฒนาที่ดินสตูล สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

นายศรีศักดิ์ ธานี
ผู้อำนวยการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

ข้าราชการ

นายวีระพจน์ เรืองมี
ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินสตูล

นายจันทงค์ พร้อมมูล
นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

นายจันทงค์ พร้อมมูล
นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

นายจันทงค์ พร้อมมูล
นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

นายจันทงค์ พร้อมมูล
นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

นายจันทงค์ พร้อมมูล
นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

ลูกจ้างประจำ 4 คน

นายวิรัช รัตนพันธุ์

นางศุภสิริ สิงห์ประสาทพร

นายชัยมงคล ลังขไพฑูรย์

นายขจร อรรถศิริบุญ

พนักงานขับเคลื่อนจักรกล ขนาดกลาง ส.2

พนักงานพิมพ์ ส.3

พนักงานขับรถยนต์ ส.2

พนักงานขับรถยนต์ ส.1

พนักงานราชการ 6 คน

นางสมปรารถนา อรรถศิริบุญ

นางสุวรรณา หนูพันธ์

นางกาญจนา พัฒนพงศ์

นางเสาวลักษณ์ รัตนพันธุ์

นางสาววรัญญา สิงห์ประสาทพร

นายศราวุธ เปงทอน

เจ้าหน้าที่ระบบคอมพิวเตอร์

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

นักวิชาการเงินและบัญชี

นักวิชาการการเกษตร

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

เจ้าพนักงานการเกษตรปฏิบัติงาน

พนักงานจ้างเหมา 12 คน

นายวีรวงศ์ รอดบน

นางสาวสอรา แดสา

นางสาวผ่อง สังเมียน

นายประวิทย์ สังเมียน

นางสาวภัทรพร หีบแก้ว

นางสาวนันท์ชญาท์ บัวผุด

นางสาวจุฑารัตน์ แก้วตุต

นางสาวจุไรวรรณ พันธุ์ทอง

นายพันธ์ กิมอ้อย

นางสาวจรีนา หนูพันธ์

นายชานูวัฒน์ รัตนพันธุ์

นายหมู่ฮำหมัด หมัดอะด้า

เจ้าหน้าที่ระบบงานคอมพิวเตอร์

พนักงานการเงินและบัญชี

แม่บ้าน

คณงานทั่วไป

คณงานทั่วไป

คณงานทั่วไป

คณงานทั่วไป

คณงานทั่วไป

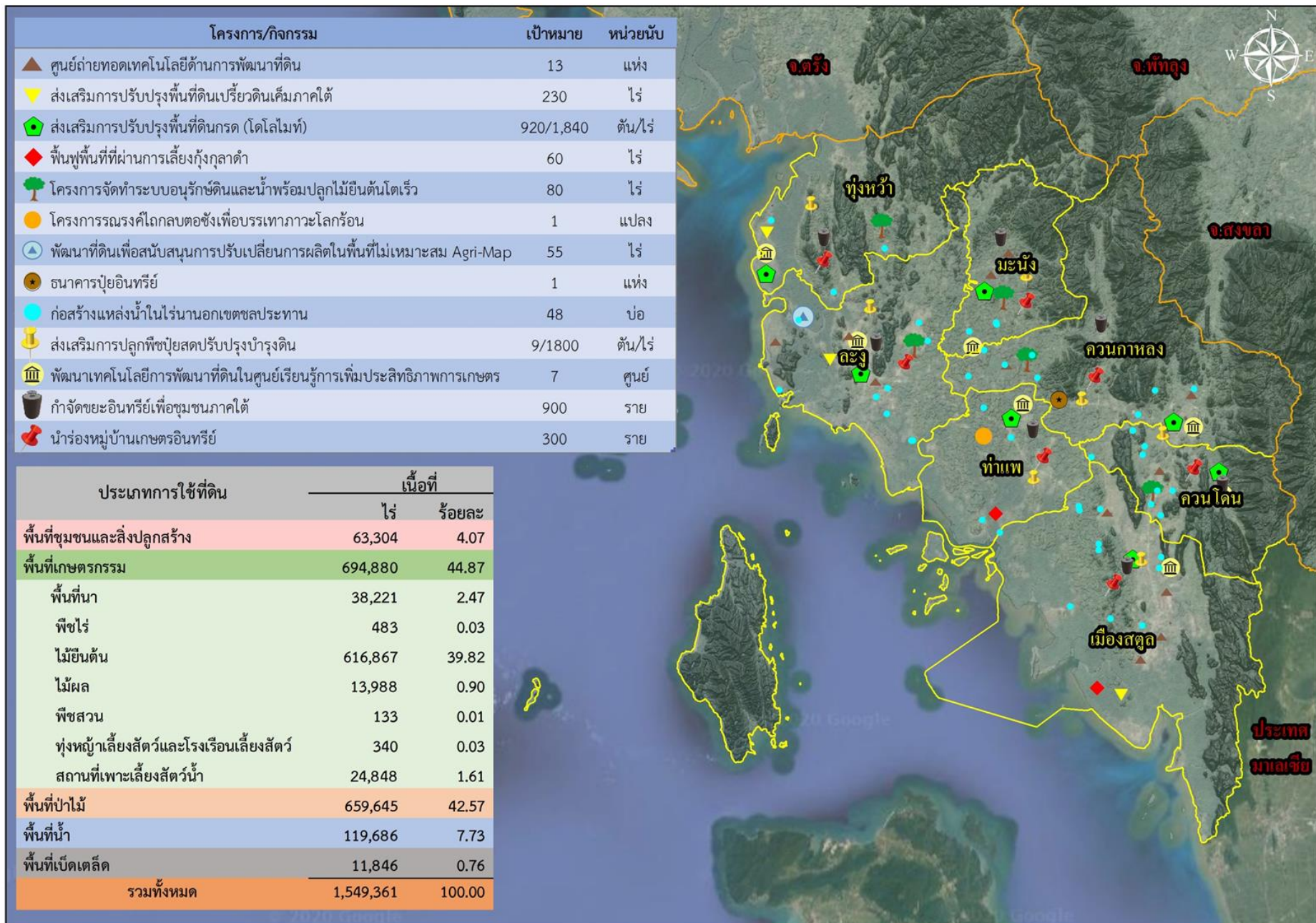
คณงานทั่วไป

คณงานทั่วไป

พนักงานรักษาความปลอดภัย

พนักงานรักษาความปลอดภัย

งานการพัฒนาที่ดินในจังหวัดสตูล

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ปีงบประมาณ 2563

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล สำนักงานพัฒนาที่เขต 12

1. หลักการและเหตุผล

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 ได้ปฏิบัติภารกิจตามแผนยุทธศาสตร์ของกรมพัฒนาที่ดิน ที่ได้กำหนดให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ของชาติ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยการพัฒนาเกษตรกรรมให้ยั่งยืนและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรอย่างเป็นระบบ ซึ่งสำนักงานพัฒนาที่ดินได้สนับสนุนกิจกรรมหลักคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ คือ การให้บริการวิเคราะห์ดิน น้ำ ปืช และวัสดุปรับปรุงดินในห้องปฏิบัติการ การบริการวิเคราะห์ดินที่ผ่านการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ และเพื่อการนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาดินเค็มในการปรับปรุงพื้นที่นาทุ่งร้างมาทำการเกษตร และหน่วยวิเคราะห์ดินเคลื่อนที่ รวมทั้งการส่งเสริมเกษตรกรให้ฟื้นฟูปรับปรุงคุณภาพดิน และปรับปรุงโครงสร้างของดินให้มีความอุดมสมบูรณ์และรักษาสังแวดล้อม เพื่อให้เกิดกระแสในการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตจากเกษตรเคมีเป็นเกษตรลดใช้สารเคมี โดยการออกให้บริการวิเคราะห์ดิน ให้คำแนะนำการจัดการดิน และสนับสนุนการใช้สารอินทรีย์ ได้แก่ ปุ๋ยหมัก และน้ำหมักชีวภาพแก่เกษตรกรให้สามารถใช้ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ และวัสดุปรับปรุงดินได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกษตรกรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้านการพัฒนาที่ดิน

2. วัตถุประสงค์

เพื่อให้บริการแก่เกษตรกรในการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร ทั้งดิน น้ำ และพืช ได้อย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์ โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในด้านวิชาการ ด้านส่งเสริม และศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เพื่อพัฒนาฟื้นฟูเกษตรกร ให้สามารถทำการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน รวมถึงการร่วมกันแก้ปัญหาในพื้นที่ด้วย

3. ขั้นตอน/วิธีการดำเนินงาน

ดำเนินการในการออกคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ เพื่อให้บริการเกษตรกรทั่วทั้งจังหวัดสตูล ให้เข้าถึงบริการงานพัฒนาที่ดินใน 2 กิจกรรม คือ

3.1 ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สารอินทรีย์ทดแทนการใช้สารเคมีทางการเกษตร โดยการสนับสนุน สารเร่ง พด. เพื่อผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ

3.2 โครงการสนับสนุนปัจจัยการผลิตน้ำหมักชีวภาพ และจัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน

4. เป้าหมาย

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ปีงบประมาณ 2563 มีการดำเนินงานตามกิจกรรมต่างๆ ในสถานีพัฒนาที่ดินสตูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กิจกรรม	เป้าหมาย
ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สารอินทรีย์ทดแทนการใช้สารเคมีทางการเกษตร - ส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	6,000 ราย

5. สถานที่ดำเนินงาน

พื้นที่การเกษตรในจังหวัดสตูล

6. ระยะเวลาดำเนินงาน

เดือนตุลาคม 2562 – กันยายน 2563

7. งบประมาณ

งบประมาณโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ปีงบประมาณ 2563 รวมทั้งสิ้น 72,000 บาท มีการดำเนินงานตามกิจกรรมต่างๆ ในสถานีพัฒนาที่ดินสตูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)
ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สารอินทรีย์ทดแทนการใช้สารเคมีทางการเกษตร - ส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	24,000
ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้สารอินทรีย์ทดแทนการใช้สารเคมีทางการเกษตร - ผลิตน้ำหมักชีวภาพ	48,000
- รวม	72,000

8. แผนการปฏิบัติงาน

[illegible]

9. แผนการใช้งบประมาณ

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ											
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1	ส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์		✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓
2	ผลิตน้ำหมักชีวภาพ - จัดซื้อกากน้ำตาล - จัดซื้อวัสดุในการผลิตน้ำหมัก	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓
3	ค่าอำนวยการ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

10. ประโยชน์ที่ได้รับ

เกษตรกรสามารถแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร ทั้งดิน น้ำ และพืช ได้อย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในด้านวิชาการ ด้านส่งเสริม และศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เพื่อพัฒนาฟื้นฟูเกษตรกร ให้สามารถทำการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

11. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล ในความรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

12. ผู้เสนอโครงการ

นายวีระพงษ์ เรืองมี ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินสตูล

13. ผู้อนุมัติโครงการ

นายศรีศักดิ์ ธานี ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

ผลการดำเนินงาน และการเบิกจ่าย ปีงบประมาณ 2563

กิจกรรม	แผนงาน	ผลงาน	%	แผนเงิน	ผลเงิน	%	หมายเหตุ
คลินิกเกษตรเคลื่อนที่							
1. ส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์ (ราย)	6,000	6,000	100	24,000	24,000	100	
2. ผลิตน้ำหมักชีวภาพ (ขวด)	12,000	12,000	100	48,000	48,000	100	

ภาพกิจกรรม

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่

ครั้งที่ 1 วันที่ 12 ธันวาคม 2562

สถานที่ ศาลาประชาคมที่ว่าการอำเภอควนกาหลง อ.ควนกาหลง จ.สตูล จัดพร้อมวันดินโลก 2562

ครั้งที่ 2 วันที่ 2 กรกฎาคม 2563

สถานที่ โรงเรียนตันหยงอูมาชัยพัฒนา ตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมือง จ.สตูล

วันที่ 2 กรกฎาคม 2563 นายวีระพจน์ เรืองมี ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินสตูล พร้อมเจ้าหน้าที่ร่วมออกคลินิก เกษตรเคลื่อนที่ ณ โรงเรียนตันหยงอูมาชัยพัฒนา ตำบลเกาะสาหร่าย อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล โดยมีนายศักดิ์ดา วิทยาศิริ กุล เป็นประธานพิธีเปิด นายวิฑูร อินทรมณี เกษตรจังหวัดสตูล กล่าวรายงาน พร้อมหัวหน้าส่วนราชการจังหวัดสตูล ข้าราชการ เกษตรกร นักเรียน และประชาชนมาร่วมงานและรับบริการทางการเกษตรจำนวนมาก การจัดงานดังกล่าวมี วัตถุประสงค์เพื่อให้เกษตรกรที่ประสบปัญหาด้านการเกษตร สามารถเข้าถึงบริการทางวิชาการ และได้รับการแก้ไขปัญหา ด้าน การเกษตรอย่างครบวงจรในคราวเดียวกัน โดยมีกิจกรรมภายในงานประกอบด้วย การให้บริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ได้แก่ คลินิกดิน พืช ประมง ปศุสัตว์ ชลประทาน กฎหมาย สหกรณ์ บัญชี และการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมมอบของ ยิงชีพแก่เกษตรกร และร่วมปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ

ครั้งที่ 3 และ 4 วันที่ 30 กรกฎาคม 2563

สถานที่ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ที่ 42 ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

วันที่ 30 กรกฎาคม 2563 สถานีพัฒนาที่ดินสตูล โดยนายจำนงค์ พรหมมูล นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่ เข้าร่วมโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ ครั้งที่ 3/2563 ณ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ที่ 42 ตำบลคลองขุด อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล โดยมี นายวีรพันธ์ เพ็งจันทร์ ผู้ว่าราชการจังหวัดสตูลเป็นประธานในพิธี วัตถุประสงค์เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่ ได้รับการบริการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ โดยหน่วยงานของภาครัฐ เข้ามาดูแลสนับสนุน ให้ความรู้ด้านวิชาการและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร อีกทั้งสร้างภาพพจน์และภาพลักษณ์ที่ดีด้านวิชาการ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการเกษตร และดำเนินกิจกรรมศูนย์บริการประชาชนเคลื่อนที่ (Mobile Unit) ครั้งที่ 5/๒๕๖3 เพื่ออำนวยความสะดวกแก่เกษตรกรประชาชนในพื้นที่ห่างไกลและลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

ทั้งนี้ ในส่วนของสถานีพัฒนาที่ดินสตูลให้บริการคลินิกดิน ให้บริการด้านการวิเคราะห์ ตรวจสอบและให้คำแนะนำเกี่ยวกับดิน น้ำ พืช ปุ๋ย และอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาที่ดิน ถ่ายทอดความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินแก่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เกษตรกร และประชาชนที่ให้ความสนใจ

โครงการองค์การบริหารส่วนจังหวัด พบประชาชน (อบจ.พบประชาชน)

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล เข้าร่วมโครงการอบจ.พบประชาชน ในปีงบประมาณ 2563 มาโดยตลอด ออกคลินิกดิน พบปะประชาชน เกษตรกร ให้บริการคลินิกดิน ให้บริการด้านการวิเคราะห์ ตรวจสอบและให้คำแนะนำเกี่ยวกับดิน น้ำ พืช ปุ๋ย และอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาที่ดิน ถ่ายทอดความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินแก่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เกษตรกร และประชาชนที่ให้ความสนใจ

โครงการบำบัดทุกข์ บำรุงสุข สร้างรอยยิ้มให้ประชาชน ปีงบประมาณ 2563

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล เข้าร่วมโครงการหน่วยแพทย์อาสาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และโครงการออกหน่วยบำบัดทุกข์ บำรุงสุข สร้างรอยยิ้มให้ประชาชน ตลอดปีงบประมาณ 2563 โดยกิจกรรมการออกหน่วยแพทย์ พอ.สว. ได้มีการให้บริการตรวจสุขภาพ บริการด้านทันตกรรม และตรวจรักษาโรคทั่วไปแก่ประชาชน ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของชนในชุมชนให้ดีขึ้น ตามพระราชปณิธานสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ #ส่วนโครงการออกหน่วย "บำบัดทุกข์ บำรุงสุข สร้างรอยยิ้มให้ประชาชน" ได้มีการออกบูธของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชนเพื่อให้บริการประชาชนในเชิงรุก ในการแก้ปัญหาความเดือดร้อนความต้องการของชุมชน และนำองค์ความรู้ในด้านต่าง ๆ มาถ่ายทอดให้กับพี่น้องประชาชน เช่น ด้านการเกษตร แรงงาน ประมง ปศุสัตว์ ที่ดิน เทคโนโลยีสมัยใหม่ การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย การฝากเงินออม การเลือกใช้พลังงานทางเลือก และการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ส่วนของสถานีพัฒนาที่ดินสตูลให้บริการคลินิกดิน ให้บริการด้านการวิเคราะห์ ตรวจสอบและให้คำแนะนำเกี่ยวกับดิน น้ำ พืช ปุ๋ย และอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาที่ดิน ถ่ายทอดความรู้ด้านการพัฒนาที่ดินแก่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เกษตรกร และประชาชนที่ให้ความสนใจ

โครงการอบรมหมอดินอาสา ปีงบประมาณ 2563

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

1. หลักการและเหตุผล

หมอดินอาสาเป็นเครือข่ายที่สำคัญของกรมพัฒนาที่ดิน ปัจจุบันมีหมอดินอาสาระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ปฏิบัติงานอยู่ทั่วประเทศจำนวนกว่า 75,000 คน บทบาทของหมอดินอาสา นอกจากการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดินกับเกษตรกรในหมู่บ้าน การถ่ายทอดเทคโนโลยีทั้งทางตรงทางอ้อมผ่านศูนย์เรียนรู้การพัฒนาที่ดิน และสาธิตทดสอบผลิตภัณฑ์/นวัตกรรมของกรมฯ แล้ว หมอดินอาสายังเข้าร่วมทำกิจกรรมกับกรมพัฒนาที่ดินด้วย อาทิ ร่วมจัดกิจกรรมงานวันสถาปนากรม งานวันดินโลก งานมหกรรมเกษตรอินทรีย์

กรมพัฒนาที่ดิน จัดทำโครงการอบรมหมอดินอาสามากกว่า 20 ปี เริ่มตั้งแต่การสร้างความรู้ความเข้าใจบทบาทการทำงานร่วมกันของเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดินกับหมอดินอาสา สร้างวิทยากรหมอดินอาสา พัฒนาศูนย์เรียนรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน การอบรมเพิ่มเติมความรู้ใหม่ๆ การใช้เครื่องมือตรวจสอบดิน การใช้แผนที่ดินเพื่อจัดการที่ดินของเจตนารมณ์เป็นองค์กร 4.0 จึงมีแนวคิดในการพัฒนาโครงการอบรมหมอดินอาสา เป้าหมายเพื่อพัฒนาหมอดินอาสาให้เป็น smart farmer ดังนั้นกรมพัฒนาที่ดินจึงพัฒนาหลักสูตรการอบรมในรูปแบบการสร้างเครือข่ายสาขาวิชาต่างๆ เช่น การจัดการดิน ปุ๋ย การวางแผนการใช้ที่ดิน เกษตรอินทรีย์ การใช้ประโยชน์จากข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมพัฒนาที่ดิน และการศึกษาดูงานนอกพื้นที่

2. วัตถุประสงค์

- 2.1) สร้างเครือข่ายหมอดินอาสาสาขาวิชาการต่างๆ
- 2.2) เรียนรู้การใช้ข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมพัฒนาที่ดิน
- 2.3) ถ่ายทอดบทเรียน เพื่อพัฒนาปัญญาประดิษฐ์หมอดินถามตอบ
- 2.4) ศึกษาดูงานเพิ่มพูนประสบการณ์ของหมอดินอาสา

3. ขั้นตอน/วิธีการดำเนินงาน

- 3.1) สำนักงานพัฒนาที่ดิน และสถานีพัฒนาที่ดินในสังกัด ร่วมกันทำแผนงานโครงการอบรมหมอดินอาสา 4.0 ตามบริบทและสภาพแวดล้อมของพื้นที่
- 3.2) จัดทำกรอบการประเมิน/ตัวชี้วัดการพัฒนาหมอดินอาสา และสร้างกระบวนการติดตามประเมินผลการอบรม
- 3.3) เสนอแนวคิดการพัฒนาหมอดินอาสา 4.0 ในยุคโลกาภิวัตน์

หลักสูตรการอบรม

- 1) สร้างเครือข่ายหมอดินอาสาสาขาวิชาการต่างๆ ได้แก่ การอนุรักษ์ดินและน้ำ การตรวจวิเคราะห์ดิน การจัดการดินปุ๋ย การฟื้นฟูดิน การวางแผนการใช้ที่ดิน และเกษตรอินทรีย์
- 2) เรียนรู้การใช้ข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมพัฒนาที่ดิน จากถังความรู้หมอดินอาสา (Knowledge tank)
- 3) ถอดบทเรียนของหมอดินอาสา เพื่อพัฒนาปัญญาประดิษฐ์หมอดินถามตอบ (Chat bot)
- 4) ศึกษาดูงานเพิ่มพูนประสบการณ์ของหมอดินอาสาในโอกาสต่าง ๆ ของกรมพัฒนาที่ดิน

วิธีการอบรม

1) สำนักงานพัฒนาที่ดิน จัดอบรมหมอดินอาสาเข้าร่วมงานวันดินโลก ณ ศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม จ.ราชบุรี โดยหมอดินอาสาจะเข้าร่วมเวทีเสวนา ศึกษาดูงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ศึกษาดูงาน นิทรรศการกลางแจ้งและบอร์ด นิทรรศการ Stop Soil Erosion Save our Future และร่วมกิจกรรมต่างๆ

2) สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 จัดอบรม (Kick off) หมอดินอาสาทุกระดับจากทุกจังหวัดในสังกัด จำนวน 500 คน และแต่งตั้งนักวิชาการ/เจ้าหน้าที่ของ สพช. และ สพด. ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) ผู้สนับสนุน (supporter) ผู้ดำเนินการ (moderator) สรุปประเด็น (concluder) ของกลุ่มเครือข่ายหมอดินอาสา ใช้กระบวนการหล่อหลอมสร้างทีมวิชาการ การใช้ถึงความรู้หมอดิน และการถอดบทเรียนของหมอดินอาสาเพื่อพัฒนาต่อยอดการสร้างปัญญาประดิษฐ์ ถาถามตอบหมอดิน ใช้หลักสูตรการอบรมตามข้อ 1-4

3) สำนักงานพัฒนาที่ดินร่วมกับสถานีพัฒนาที่ดินในสังกัด จัดอบรมหมอดินอาสาแบบ Knowledge tank จำนวนที่ เหลือจากข้อ 1) และข้อ 2) โดยใช้หลักสูตรการอบรมตามข้อ 1 - 4

4. เป้าหมาย

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล มีจำนวนหมอดินอาสาทั้งหมดจำนวน 307 ราย มีเป้าหมายการอบรม ดังนี้

รูปแบบการจัด	จัดอบรมเข้าร่วมงานวันดินโลก (ราย)	จัดอบรม (Kick off) (ราย)	จัดอบรมหมอดินอาสา Knowledge tank ครั้งที่ 1 (ราย)	จัดอบรมหมอดินอาสา Knowledge tank ครั้งที่ 2 (ราย)	รวม
สตูล	7	40	150	110	307

5. สถานที่ดำเนินงาน

- 1) การจัดอบรมหมอดินอาสา เข้าร่วมงานวันดินโลก ณ ศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม จ.ราชบุรี
- 2) การจัดอบรมหมอดินอาสาแบบ Kick off ณ โรงแรมหรรษา เจ บี อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา
- 3) จัดอบรมหมอดินอาสาแบบ Knowledge tank ณ สถานีพัฒนาที่ดินหรือสถานที่อื่นๆ พิจารณาตามความเหมาะสม

6. ระยะเวลาดำเนินงาน

เดือนธันวาคม 2562 – เดือนกันยายน 2563

7. งบประมาณ

1) การจัดอบรมหมอดินอาสา เข้าร่วมงานวันดินโลก ณ ศูนย์ศึกษาวิธีการฟื้นฟูที่ดินเสื่อมโทรมเขาชะงุ้ม จ.ราชบุรี จำนวน 7 ราย รายละ 2,100 บาท รวมเป็นเงิน 14,700 บาท

2) การจัดอบรมหมอดินอาสา โรงแรมเจบีหรรษา อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา จำนวน 40 ราย รายละ 1,500 บาท รวมเป็นเงิน 60,000 บาท

3) จัดอบรมหมอดินอาสาแบบ Knowledge tank ณ สถานีพัฒนาที่ดินสตูล จำนวน 260 ราย รายละ 350 บาท รวมเป็นเงิน 91,000 บาท

8. แผนการปฏิบัติงาน

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ											
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1	จัดอบรมหมอดินอาสาเข้าร่วมงานวันดินโลก			✓									
2	จัดอบรมหมอดินอาสาแบบ Kick off				✓								
3	จัดอบรมหมอดินอาสาแบบ Knowledge tank ครั้งที่ 1			✓									
4	จัดอบรมหมอดินอาสาแบบ Knowledge tank ครั้งที่ 2							✓	✓				

9. แผนการใช้จ่ายงบประมาณ

ที่	รายการ	ระยะเวลาดำเนินการ											
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1	อบรมหมอดินอาสา ร่วมงานวันดินโลก แบบ Kick off และ Knowledge tank ครั้งที่ 1			✓	✓								
2	อบรมหมอดินอาสา Knowledge tank ครั้งที่ 2								✓	✓	✓	✓	

10. ประโยชน์ที่ได้รับ

- 10.1) ได้รับแบบการประสานงานของเจ้าหน้าที่กับหมอดินอาสาที่สะดวกและรวดเร็วขึ้น
- 10.2) เกษตรกรในพื้นที่จะได้รับการบริการด้านการพัฒนาที่ดินที่รวดเร็วขึ้น
- 10.3) สามารถสร้างเครือข่ายหมอดินอาสากับองค์กรเกษตรกรของหน่วยงานอื่นที่มีภารกิจใกล้เคียงหรือสอดคล้องกัน

11. ผู้รับผิดชอบโครงการ

กลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน และสถานีพัฒนาที่ดินสตูล ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

12. ผู้เสนอโครงการ

นายวีระพจน์ เรืองมี ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินสตูล

13. ผู้อนุมัติโครงการ

นายศรีศักดิ์ ธาณี ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

ผลการดำเนินงาน และการเบิกจ่าย ปีงบประมาณ 2563

กิจกรรม	แผนงาน	ผลงาน	%	แผนเงิน	ผลเงิน	%	หมายเหตุ
การพัฒนาหมอดินอาสาและหมอดินน้อย							
1 จัดอบรมหมอดินอาสาเข้าร่วมงานวันดินโลก (ราย)	7	7	100	14,700	14,700	100	
2 จัดอบรมหมอดินอาสาแบบ Kick off (ราย)	40	40	100	1,500	60,000	100	
3 จัดอบรมหมอดินอาสาแบบ Knowledge tank ครั้งที่ 1 (ราย)	150	150	100	350	52,500	100	
4 จัดอบรมหมอดินอาสาแบบ Knowledge tank ครั้งที่ 2 (ราย)	110	110	100	38,500	38,500	100	
ส่งเสริมข้อมูลทางวิชาการในส่วนของสถานีพัฒนาที่ดิน (แห่ง)	1	1	100	12,000	12,000	100	

การจัดอบรมหมอดินอาสาเข้าร่วมงานวันดินโลก

การจัดอบรมหมอดินอาสาแบบ Kick off

วันที่ 15-16 มกราคม 2563

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล นำคณะหมอดินอาสาประจำจังหวัดสตูล จำนวน 40 ราย เข้าร่วมการฝึกอบรมหมอดินอาสา หลักสูตร "หมอดินอาสา 4.0 ปีงบประมาณ 2563" ณ โรงแรม หรรษา เจบี อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา โดยได้รับเกียรติจาก นางสาว เบญจพร ชาครานนท์ อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน เป็นประธานในพิธีเปิดการฝึกอบรม

หมอดินอาสาเป็นเครือข่ายที่สำคัญของกรมพัฒนาที่ดิน ปัจจุบันมีหมอดินอาสาปฏิบัติงานอยู่ทั่วประเทศจำนวนกว่า 75,000 คน ซึ่งมีบทบาทในการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดินกับเกษตรกรในหมู่บ้าน ในการถ่ายทอดความรู้ เรื่องการพัฒนาที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน จัดทำโครงการอบรมหมอดินอาสา มากว่า 20 ปี เริ่มตั้งแต่การสร้างความเข้าใจบทบาท การทำงานร่วมกันของเจ้าหน้าที่กับหมอดิน สร้างวิทยากรหมอดินอาสา พัฒนาศูนย์เรียนรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน การอบรมต่างๆ การใช้เครื่องมือตรวจสอบดิน การใช้แผนที่ดินเพื่อการจัดการที่ดินของเกษตรกร รวมทั้งการเพิ่มความรู้ด้วยการศึกษาดูงาน นอกสถานที่

ในการฝึกอบรมหมอดินอาสา หลักสูตร "หมอดินอาสา 4.0" ครั้งนี้เป้าหมายเพื่อการพัฒนาหมอดินอาสาให้เป็น smart farmer จึงพัฒนาหลักสูตรการอบรมในรูปแบบการสร้างเครือข่ายหมอดินอาสาสาขาวิชาต่างๆ ได้แก่ การอนุรักษ์ดินและน้ำ การตรวจวิเคราะห์ดิน การจัดการปุ๋ย การฟื้นฟูดิน การวางแผนการใช้ที่ดิน การเกษตรอินทรีย์ การเรียนรู้การใช้ข้อมูล เทคโนโลยีสารสนเทศของกรมพัฒนาที่ดินจากถังความรู้_Knowledgetank ถอดบทเรียนของหมอดินอาสาเพื่อพัฒนา ปัญญาประดิษฐ์หมอดินถามตอบ_Chatboard ในการอบรมครั้งนี้มีหมอดินอาสาทุกระดับจากจังหวัดสงขลา พัทลุง สตูล ตรัง ยะลา ปัตตานี นราธิวาส เข้าร่วมอบรมจำนวน 500 ราย

การจัดอบรมหมอดินอาสาแบบ Knowledge tank

วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2563

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล จัดโครงการอบรมหมอดินอาสา 4.0 ประจำปีงบประมาณ 2563 ณ ห้องประชุมกวน้ำรีสอร์ท ตำบลควนโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดสตูล โดยได้รับเกียรติจาก นายศรีศักดิ์ ธานี ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดิน เขต 12 เป็นประธานเปิด

การอบรมหมอดินอาสา เป็นเครือข่ายที่สำคัญในการผลักดันนโยบายของกรมพัฒนาที่ดิน มีบทบาทที่เกี่ยวข้องกับดินและการใช้ที่ดินทั้งในภาพรวมการใช้ที่ดินชุมชน และการใช้ที่ดินรายแปลง หมอดินอาสานอกจากจะเป็นผู้แทนของเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดินในการบริการวิชาการและสนับสนุนการผลิตเพื่อยกระดับการจัดการดินให้ได้คุณภาพแล้ว หมอดินอาสายังพัฒนาพื้นที่ของตนเองสร้างเป็นที่เรียนรู้ระดับชุมชนทำให้ได้ประสบการณ์จริง ที่สามารถถ่ายทอดกับเกษตรกร และถอดเป็นบทเรียนหรือภูมิปัญญาหมอดินที่ทรงคุณค่า การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี นวัตกรรมที่รวดเร็วและรุนแรงส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตร การผลิตสินค้าเกษตรประสบปัญหาขาดทุน ผลผลิตต่ำ สินค้าไม่ได้มาตรฐาน ราคาตกต่ำ สาเหตุส่วนหนึ่งจากความเสื่อมโทรมของที่ดิน ดังนั้นการเกษตรจึงต้องพัฒนาเข้าสู่ยุค 4.0

หลักสูตรได้การฝึกอบรมมีดังนี้

- 1.การใช้ Application ของกรมพัฒนาที่ดิน โดย นายอภิเชษฐ์ ทองสง นักสำรวจดินชำนาญการ สำนักงานพัฒนาที่ดิน เขต 12
- 2.การอนุรักษ์ดินและน้ำ โดย นายสุชน คชาทอง นักสำรวจดินชำนาญการพิเศษ สำนักงานพัฒนาที่ดิน เขต 12
- 3.การจัดการดินและปุ๋ย โดย นางสาวเพ็ญศรี ท่องวิถิ นักวิชาการชำนาญการพิเศษ สำนักงานพัฒนาที่ดิน เขต 12
- 4.การทำเกษตรอินทรีย์ โดย นายทรงธรรม บุญยะวันตัง พนักงานการเกษตร ส.4 ศูนย์วิจัยพืชไร่ สงขลา

โครงการฝึกอบรมครั้งนี้มีหมอดินอาสาเข้าร่วมฝึกอบรมจำนวน 150 ราย จากอำเภอเมือง 23 ราย , อำเภอควนกาหลง 22 ราย , อำเภอมะนัง 17 ราย , อำเภอควนโดน 22 ราย , อำเภอละงู 22 ราย , อำเภอแพะ 22 ราย และอำเภอทุ่งหว้า 22 ราย

โครงการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาดิน ปีงบประมาณ 2563

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

1. หลักการและเหตุผล

การฟื้นฟูทรัพยากรโดยปรับเปลี่ยนระบบการผลิตทางการเกษตรที่พึ่งพาการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีมาเป็นระบบการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีชีวภาพโดยสนับสนุนให้เกษตรกรปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ เช่น สารเร่งจุลินทรีย์ชนิดต่างๆ ในการผลิตปุ๋ย การใช้เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด และวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน เนื่องจากทรัพยากรดินเป็นปัจจัยที่สำคัญในการผลิตทางการเกษตร จึงนับว่ามีความสำคัญต่อเกษตรกรซึ่งเป็นกลุ่มอาชีพที่สำคัญของประเทศ หากมีการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยไม่มีการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ปรับปรุงบำรุงดินหรือการดูแลรักษาอย่างถูกต้องเหมาะสม จะทำให้ทรัพยากรดินเสื่อมโทรม ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการปรับโครงสร้างภาคการเกษตร และส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมีทางการเกษตร/เกษตรอินทรีย์เพื่อเป็นฐานการผลิตสินค้าและอาหารที่ปลอดภัยให้แก่ประเทศ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาดิน คือ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตั้งขึ้นเพื่อเป็นศูนย์ถ่ายทอดและสาธิต ศึกษา ศึกษาดูงานด้านการพัฒนาที่ดินให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ และกรมพัฒนาที่ดินก็ได้จัดตั้งศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาดิน ขึ้นในพื้นที่หรือชุมชนของเกษตรกรเช่นเดียวกัน โดยให้บริการเกี่ยวกับการสาธิตและบรรยายเทคโนโลยีการปรับปรุงบำรุงดิน ฟื้นฟูดินเสื่อมโทรม สาธิตการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ สาธิตการปลูกหญ้าแฝก และการจัดทำแปลงสาธิตการทำเกษตรอินทรีย์โดยใช้เทคโนโลยีชีวภาพ และ การใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมีทางการเกษตร โดยมีหมอดินอาสาเป็นผู้ให้ความรู้ดังกล่าว

2. วัตถุประสงค์

2.1) เพื่อจัดตั้งศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาดินให้เป็นแหล่งเรียนรู้ สาธิต/ศึกษา/ดูงานด้านการพัฒนาที่ดิน โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมของกรมฯ ไปถ่ายทอดให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ให้สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการพัฒนาที่ดินได้อย่าง

2.2) เพื่อเป็นศูนย์เครือข่าย (Node) ให้แก่ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ภายใต้การดำเนินงานของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3. ขั้นตอน/วิธีการดำเนินงาน

3.1) คัดเลือกแปลงสาธิตจุดเรียนรู้การพัฒนาดินของหมอดินอาสาระดับตำบล

3.2) กำหนดจุดเรียนรู้ประจำศูนย์

3.3) จัดทำแปลงเปรียบเทียบความเปลี่ยนแปลงด้านความอุดมสมบูรณ์ของดิน

4. เป้าหมาย

พื้นที่ทำการเกษตรระดับครัวเรือนในสตูล

5. สถานที่ดำเนินงาน

ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือจุดเรียนรู้ของหมอดินอาสาประจำตำบล ในความรับผิดชอบของสถานีพัฒนาที่ดินสตูล

6. ระยะเวลาดำเนินงาน

เดือนตุลาคม 2562 – เดือนกรกฎาคม 2563

7. งบประมาณ

49,000 บาท

8. แผนการปฏิบัติงาน

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ											
		ต.ค	พ.ย	ธ.ค	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย
1	คัดเลือกแปลงสาธิตจุดเรียนรู้ การพัฒนาที่ดินของหมอดิน อาสา	✓	✓										
2	กำหนดจุดเรียนรู้ประจำศูนย์		✓	✓									
3	จัดทำแปลงเปรียบเทียบ ความเปลี่ยนแปลงด้านความ อุดมสมบูรณ์ของดิน				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	

9. แผนการใช้จ่ายงบประมาณ

ที่	รายการ	ระยะเวลาดำเนินการ											
		ต.ค	พ.ย	ธ.ค	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย
1	ปรับปรุงจุดเรียนรู้				✓	✓	✓						
2	พัฒนาและซ่อมบำรุงวัสดุ และอุปกรณ์ภายในศูนย์				✓	✓	✓						
3	ค่าอำนวยการ				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	

10. ประโยชน์ที่ได้รับ

10.1) เป็นจุดศึกษาดูงานด้านการพัฒนาที่ดินให้แก่เกษตรกร และหน่วยงานที่สนใจ

10.2) เป็นศูนย์ศึกษา สาธิตด้านการใช้องค์ความรู้ด้านต่างๆ รวมถึงการพัฒนาที่ดิน และการนำเทคโนโลยีมาใช้
ในทางการเกษตรให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

11. ผู้รับผิดชอบโครงการ

กลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน และสถานีพัฒนาที่ดินสตูล ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

12. ผู้เสนอโครงการ

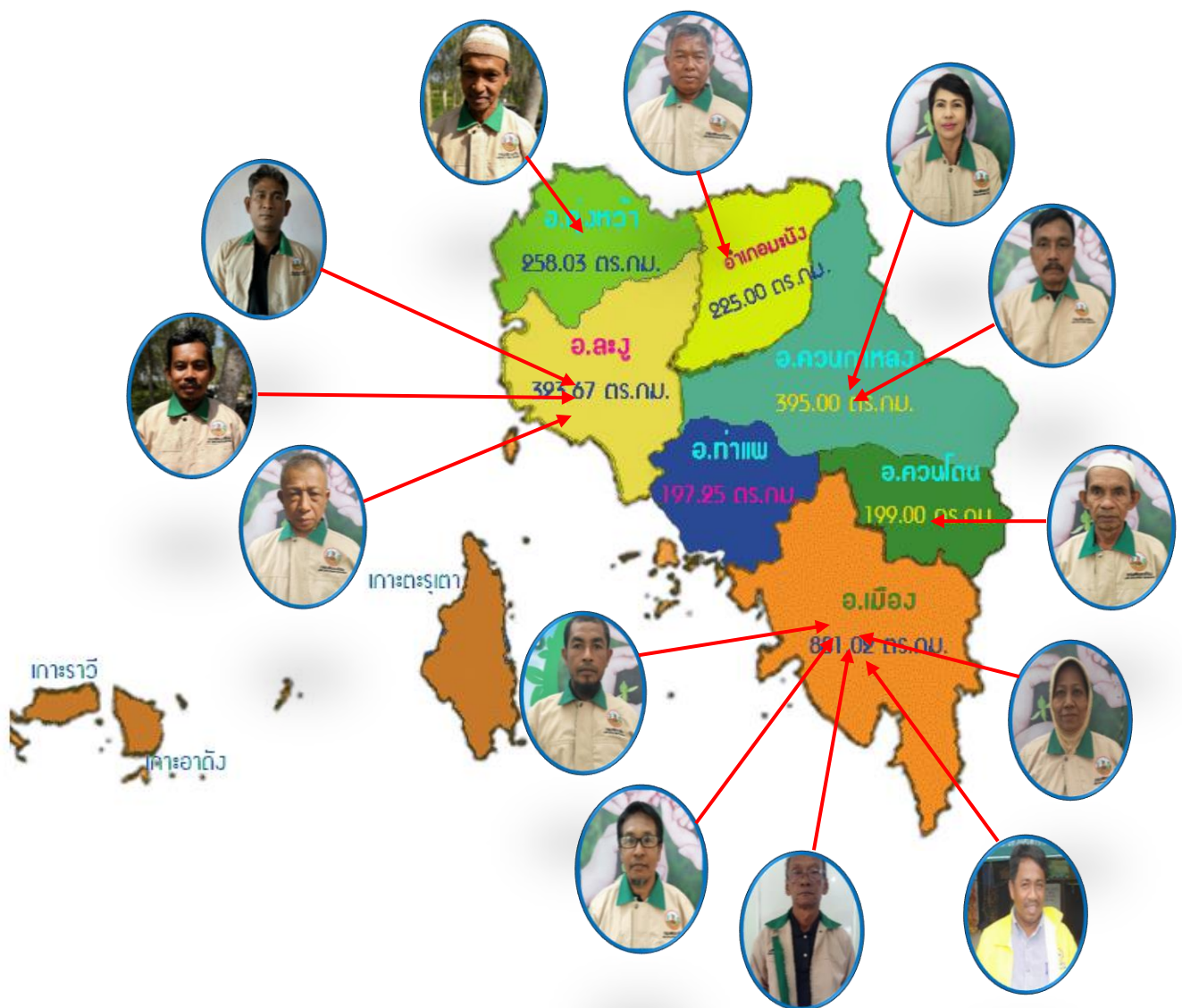
นายวีระพจน์ เรืองมี ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินสตูล

13. ผู้อนุมัติโครงการ

นายศรีศักดิ์ ธานี ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

ผลการดำเนินงาน และการเบิกจ่าย ปีงบประมาณ 2563

กิจกรรม	แผนงาน	ผลงาน	%	แผนเงิน	ผลเงิน	%	หมายเหตุ
ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน							
1. ต่อยอดศูนย์ใหม่ปี 63 (แห่ง)	5	5	100	25,000	25,000	100	
2. ต่อยอดศูนย์เดิมปี 51 – 62 (แห่ง)	8	8	100	24,000	24,000	100	

ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาดิน (ศูนย์ใหม่)

ชื่อ นายศุภนันท์ นามสกุล สะเด็น

เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน 3-9101-00137-65-9

ที่อยู่ ม.3 บ้านโคกทราย ต.บ้านควน อ.เมือง จ.สตูล

เบอร์โทรศัพท์ 084-1992620

พิกัด E 617950 N 741900

จุดบริการแจกจ่ายผลิตภัณฑ์ของกรมพัฒนาที่ดิน สารเร่งพด. ต่างๆ
หญ้าแฝก ตลอดจนงาน / ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการพัฒนาดิน
ให้แก่ เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และผู้ที่สนใจทั่วไป มีจำนวนผู้เข้ารับ
บริการ จำนวน 100 ราย /ปี และเป็นจุดเรียนรู้การผลิตปุ๋ยน้ำหมัก
จุดเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง

ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน (ศูนย์ใหม่)

ชื่อ นายเอกรินทร์ นามสกุล แดงตระกูล

เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน 3-9101-00212-76-6

ที่อยู่ ม.1 บ้านกาลันบาตู ต.ตำมะลัง อ.เมือง จ.สตูล

เบอร์โทรศัพท์ 086-9552753

พิกัด E 615478 N 725501

จุดบริการแจกจ่ายผลิตภัณฑ์ของกรมพัฒนาที่ดิน สารเร่งพด. ต่างๆ
หญ้าแฝก ตลอดจนคู่มือ / ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน
ให้แก่ เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และผู้ที่สนใจทั่วไป มีจำนวนผู้เข้ารับบริการ
จำนวน 100 ราย /ปี และจุดเรียนรู้การไถกลบตอซัง จุดเรียนรู้การผลิตปุ๋ยน้ำหมัก
จุดเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง

ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน (ศูนย์ใหม่)

ชื่อ นายอัษฎวุฒิ นามสกุล หมั่นยาหมื่น

เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน 3-9101-00485-60-6

ที่อยู่ ม.1 บ้านต้นหยงโป ต.ต้นหยงโป อ.เมือง จ.สตูล

เบอร์โทรศัพท์ 063-5896220

พิกัด E 605813 N 728741

จุดบริการแจกจ่ายผลิตภัณฑ์ของกรมพัฒนาที่ดิน สารเร่งพด. ต่างๆ
หญ้าแฝก ตลอดจนงาน / ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน
ให้แก่ เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และผู้ที่สนใจทั่วไป มีจำนวนผู้เข้ารับบริการ
จำนวน 100 ราย /ปี และเป็นจุดเรียนรู้การไถกลบตอซัง จุดเรียนรู้การผลิตปุ๋ย
น้ำหมัก จุดเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง

ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาดิน (ศูนย์ใหม่)

ชื่อ นางกัลยรัตน์ นามสกุล สหบดีดิน

เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน 3-9199-00018-39-3

ที่อยู่ 283/19 ถ.ยาตราสวัสดิ์ ต.พิมาน อ.เมือง จ.สตูล

เบอร์โทรศัพท์ 086-8431753

พิกัด E 618171 N 731349

จุดบริการแจกจ่ายผลิตภัณฑ์ของกรมพัฒนาดิน สารเร่งพด. ต่างๆ

หญ้าแฝก ตลอดจนความรู้และเทคโนโลยีการพัฒนาดิน

ให้แก่ เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และผู้ที่สนใจทั่วไป มีจำนวนผู้เข้ารับบริการ

จำนวน 100 ราย /ปี และเป็นจุดเรียนรู้การผลิตปุ๋ยน้ำหมัก จุดเรียนรู้การอนุรักษ์

ดินและน้ำด้วยหญ้าแฝก จุดเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง

ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนที่ดิน (ศูนย์ใหม่)

ชื่อ นายโกเมศร์ นามสกุล คงชู

เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน 3-9105-00173-25-3

ที่อยู่ ม.5 บ้านทุ่งนางแก้ว ต.น้ำผุด อ.ละงู จ.สตูล

เบอร์โทรศัพท์ 082-8297664

พิกัด E 593347 N 77814

จุดบริการแจกจ่ายผลิตภัณฑ์ของกรมพัฒนาที่ดิน สารเร่งพด. ต่างๆ
หญ้าแฝก ตลอดจนงาน / ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการพัฒนที่ดิน
ให้แก่ เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และผู้ที่สนใจทั่วไป มีจำนวนผู้เข้ารับ
บริการ จำนวน 100 ราย /ปี และเป็นจุดเรียนรู้การฝึกอบรมต่อช่วง
จุดเรียนรู้การผลิตปุ๋ยน้ำหมัก จุดเรียนรู้การผลิตปุ๋ยหมัก
จุดเรียนรู้การใช้ระบบน้ำหยด

ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน (ศูนย์ถ่ายทอด)

ชื่อ นายบาโหม นามสกุล เส้นหมาน

เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน 3-9105-00099-27-4

ที่อยู่ เลขที่ 58 ม.2 บ้านหาญ ต.เขาขาว อ.ละงู จ.สตูล

เบอร์โทรศัพท์ 081-6782478

พิกัด E 590704 N 766295

จุดบริการแจกจ่ายผลิตภัณฑ์ของกรมพัฒนาที่ดิน สารเร่งพด. ต่างๆ
หญ้าแฝก ตลอดจนดูงาน / ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน
ให้แก่ เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และผู้ที่สนใจทั่วไป มีจำนวนผู้เข้ารับ
บริการ จำนวน 100 ราย /ปี และเป็นจุดเรียนรู้การไถกลบตอซัง จุดเรียนรู้
การผลิตปุ๋ยน้ำหมัก จุดเรียนรู้การผลิตน้ำหมักสมุนไพร จุดเรียนรู้การผลิต
ปุ๋ยหมัก จุดเรียนรู้การปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด จุดเรียนรู้การปรับปรุง
บำรุงดินด้วยปุ๋ยหมัก จุดเรียนรู้การอนุรักษ์ดินและน้ำด้วยหญ้าแฝก

ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน (ศูนย์ถ่ายทอด)

ชื่อ นายอภิรักษ์ นามสกุล หนูหมาด

เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน 3-9102-00103-97-8

ที่อยู่ เลขที่ 107/1 ม.8 บ้านหัวควน ต.ควนสตอ อ.ควนโดน จ.สตูล

เบอร์โทรศัพท์ 088-3909147

พิกัด E 620082 N 749406

จุดบริการแจกจ่ายผลิตภัณฑ์ของกรมพัฒนาที่ดิน สารเร่งพด. ต่างๆ
หญ้าแฝก ตลอดจนดูงาน / ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน
ให้แก่ เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และผู้ที่สนใจทั่วไป มีจำนวนผู้เข้ารับบริการ
จำนวน 100 ราย /ปี และเป็นจุดเรียนรู้การผลิตปุ๋ยน้ำหมัก จุดเรียนรู้การผลิต
น้ำหมักสมุนไพร จุดเรียนรู้การผลิตปุ๋ยหมัก จุดเรียนรู้การอนุรักษ์ดินและน้ำ
ด้วยหญ้าแฝก

ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน (ศูนย์ถ่ายทอด)

ชื่อ นายสมชาย นามสกุล พรหมมาน

เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน 3-9407-00325-40-5

ที่อยู่ เลขที่ 63/1 ม.2 บ้านผังปาล์ม 3 ต.ปาล์มพัฒนา อ.มะนัง จ.สตูล

เบอร์โทรศัพท์ 086-2994854

พิกัด E 602793 N 778304

จุดบริการแจกจ่ายผลิตภัณฑ์ของกรมพัฒนาที่ดิน สารเร่งพด. ต่างๆ
หญ้าแฝก ตลอดจนดูงาน / ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน
ให้แก่ เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และผู้ที่สนใจทั่วไป มีจำนวนผู้เข้ารับบริการ
จำนวน 100 ราย /ปี และเป็นจุดเรียนรู้การผลิตปุ๋ยน้ำหมัก จุดเรียนรู้การผลิต
ปุ๋ยหมัก จุดเรียนรู้การปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยหมัก

ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน (ศูนย์ถ่ายทอด)

ชื่อ นายสมาน นามสกุล นิยมเดชา

เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน ๓-๙๑๐๒-๐๐๑๐๓-๙๗-๘

ที่อยู่ เลขที่ ๑๐๗/๑ ม.๘ บ้านหัวควน ต.ควนสตอ อ.ควนโดน จ.สตูล

เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๘-๓๙๐๙๑๔๗

พิกัด E ๖๒๐๐๘๒ N ๗๔๙๔๐๖

จุดบริการแจกจ่ายผลิตภัณฑ์ของกรมพัฒนาที่ดิน สารเร่งพด. ต่างๆ
หญ้าแฝก ตลอดจนงาน / ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน
ให้แก่ เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และผู้ที่สนใจทั่วไป มีจำนวนผู้เข้ารับ
บริการ จำนวน ๑๐๐ ราย /ปี และเป็นจุดเรียนรู้การผลิตปุ๋ยน้ำหมัก
จุดเรียนรู้การผลิตน้ำหมักสมุนไพร จุดเรียนรู้การผลิตปุ๋ยหมัก
จุดเรียนรู้การปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยหมัก

ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน (ศูนย์ต่อยอด)

ชื่อ นายพันธุ์ นามสกุล สลิมีน

เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน ๕-๙๑๐๑-๐๐๐๑๖-๒๒-๐

ที่อยู่ เลขที่ ๑๐๐ ม.๔ บ้านท่าคลอง ต.ฉลุง อ.เมือง จ.สตูล

เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๑-๖๙๘๐๒๖๕

พิกัด E ๖๑๘๑๓๐ N ๗๔๔๘๖๗

จุดบริการแจกจ่ายผลิตภัณฑ์ของกรมพัฒนาที่ดิน สารเร่งพด. ต่างๆ
หญ้าแฝก ตลอดจนงาน / ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน
ให้แก่ เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และผู้ที่สนใจทั่วไป มีจำนวนผู้เข้ารับ
บริการ จำนวน ๑๐๐ ราย /ปี และเป็นจุดเรียนรู้การผลิตปุ๋ยน้ำหมัก
จุดเรียนรู้การผลิตปุ๋ยหมัก

ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน (ศูนย์ต่อยอด)

ชื่อ นายเสียน นามสกุล นวลพรม

เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน ๓-๙๐๐๙-๐๐๓๒๓-๓๗-๖

ที่อยู่ เลขที่ ๗๘/๑ ม.๑๑ บ้านสวน ต.ทุ่งนัย อ.ควนกาหลง จ.สตูล

เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๖-๒๙๒๑๙๓๐

พิกัด E ๖๒๒๗๑๒ N ๗๕๔๔๔๙

จุดบริการแจกจ่ายผลิตภัณฑ์ของกรมพัฒนาที่ดิน สารเร่งพด. ต่างๆ
หญ้าแฝก ตลอดจนงาน / ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน
ให้แก่ เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และผู้ที่สนใจทั่วไป มีจำนวนผู้เข้ารับ
บริการ จำนวน ๑๐๐ ราย /ปี และเป็นจุดเรียนรู้การผลิตปุ๋ยน้ำหมัก
จุดเรียนรู้การผลิตปุ๋ยหมัก จุดเรียนรู้การอนุรักษ์ดินและน้ำด้วยหญ้าแฝก

ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน (ศูนย์ต่อยอด)

ชื่อ นายสมชาย นามสกุล เหมาะแท้

เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน ๓-๙๑๐๕-๐๐๑๙๕-๕๒-๔

ที่อยู่ ม.๕ บ้านทุ่งนางแก้ว ต.น้ำผุด อ.ละงู จ.สตูล

เบอร์โทรศัพท์ ๐๘๒-๘๒๙๗๖๔

พิกัด E ๕๘๕๐๐๖ N ๗๖๖๗๔๕

จุดบริการแจกจ่ายผลิตภัณฑ์ของกรมพัฒนาที่ดิน สารเร่งพด. ต่างๆ
หญ้าแฝก ตลอดจนงาน / ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการ
พัฒนาที่ดิน ให้แก่ เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และผู้ที่สนใจทั่วไป
มีจำนวนผู้เข้ารับบริการ จำนวน ๑๐๐ ราย /ปี และเป็นจุดเรียนรู้
การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท จุดเรียนรู้การผลิตปุ๋ยน้ำหมัก จุดเรียนรู้การผลิต
น้ำหมักสมุนไพรจุดเรียนรู้การผลิตปุ๋ยหมัก จุดเรียนรู้การปรับปรุง
บำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด จุดเรียนรู้การปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยหมัก
จุดเรียนรู้การอนุรักษ์ดินและน้ำด้วยหญ้าแฝก จุดเรียนรู้การปรับปรุง
รูปแปลงนา

ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน (ศูนย์ต่อยอด)

ชื่อ นางณอม นามสกุล สังข์แก้ว

เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน 3-9103-10229-20-4

ที่อยู่ เลขที่ 21 ม.8 บ้านพัง 42 ต.อุโดเจริญ อ.ควนกาหลง จ.สตูล

เบอร์โทรศัพท์ 089-7707841

พิกัด E 605334 N 761118

จุดบริการแจกจ่ายผลิตภัณฑ์ของกรมพัฒนาที่ดิน สารเร่งพด. ต่างๆ
หญ้าแฝก ตลอดจนดูงาน / ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน
ให้แก่ เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และผู้ที่สนใจทั่วไป มีจำนวนผู้รับบริการ
จำนวน 100 ราย /ปี และเป็นจุดเรียนรู้การผลิตปุ๋ยน้ำหมัก จุดเรียนรู้การผลิต
ปุ๋ยหมัก จุดเรียนรู้การปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด

โครงการปรับปรุงคุณภาพดิน ปีงบประมาณ 2563

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

1. หลักการและเหตุผล

ดินเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญอย่างหนึ่งในการผลิตพืช เนื่องจากดินเป็นแหล่งของแร่ธาตุ อาหาร น้ำ และเป็นที่ยึดเหนี่ยวของรากพืช ดินแต่ละชนิดมีศักยภาพในการผลิตแตกต่างกัน เนื่องจากองค์ประกอบของดินที่แตกต่างกัน ศักยภาพในการผลิตของดินจะมีผลต่อความอยู่ของเกษตรกรในพื้นที่นั้นๆ กล่าวคือ ถ้าดินมีศักยภาพในการผลิตต่ำ จะทำให้เกษตรกรไม่สามารถผลิตพืชให้มีรายได้เพียงพอต่อการยังชีพได้ เกษตรกรจะมีรายได้น้อย ก่อให้เกิดการละทิ้งถิ่นที่อยู่ไปยังเมืองใหญ่ เพื่อเปลี่ยนอาชีพจากภาคเกษตร ไปเป็นภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ และเกิดปัญหาทางสังคมตามมา

ดินกรด/ดินเปรี้ยวจัดเป็นดินที่มีศักยภาพในการผลิตต่ำ เมื่อเทียบกับดินทั่วๆ ไปเป็นดินที่มีปัญหาทั้งทางเคมีและกายภาพ มีผลต่อการเจริญเติบโตและการให้ผลผลิตของพืช เนื่องจากในสภาวะที่ดินเป็นกรด พอสฟอรัสถูกตรึงให้อยู่ในรูปที่พืชไม่สามารถดูดไปใช้ได้ ซึ่งมีผลทำให้การเจริญเติบโตและการให้ผลผลิตของพืชต่ำ ดังนั้นจะต้องทำการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาให้ดินมีศักยภาพในการผลิต โดยวิธีการต่างๆ ที่เหมาะสม และให้ผลตอบแทนคุ้มค่าต่อการลงทุน ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากต่อเกษตรกร และจะทำให้มีการใช้ประโยชน์พื้นที่ดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรมพัฒนาที่ดินในฐานะหน่วยงานหลักที่มีภารกิจด้านการพัฒนาและจัดการดินให้มีความเหมาะสมต่อการผลิตทางการเกษตร และเป็นไปอย่างยั่งยืน จึงให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานขับเคลื่อนการปรับปรุงคุณภาพดิน พื้นที่ดินให้ดีขึ้น มีความยั่งยืนทางการเกษตร

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรปรับปรุงแก้ไขดินเปรี้ยวดินเค็ม ดินกรด โดยการใช่วิสดูปรับปรุงดิน (ปูนเพื่อการเกษตร) ร่วมกับการใช้พืชปุ๋ยสด รวมทั้งการปรับโครงสร้างของดินให้เหมาะสมต่อการปลูกพืชให้ได้ผลผลิตสูงขึ้น

3. ขั้นตอน/วิธีการดำเนินงาน

3.1 สถานีพัฒนาที่ดินเก็บตัวอย่างดินเพื่อวิเคราะห์หาความเหมาะสมในการสนับสนุนวัสดุปรับปรุงคุณภาพดิน โดยการสุ่มเก็บตัวอย่างดินให้ครอบคลุมพื้นที่ตามความต้องการของเกษตรกร

3.2 ดำเนินการส่งเสริมปรับปรุงดินในพื้นที่ที่มีปัญหา ดังนี้

- ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยวดินเค็มภาคใต้ ดำเนินการส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยวดินเค็มภาคใต้ โดยการจัดหาปูนเพื่อการเกษตร (หินปูนบด) ไปสนับสนุนให้กับเกษตรกรที่ประกอบอาชีพทำนา ไม้ผลและไม้ยืนต้นนำไปหว่านและไถกลบ เพื่อปรับสภาพดินเปรี้ยวดินเค็ม เป็นการเพิ่มผลผลิต ใช้หินปูนบดในอัตรา 1 ตันต่อไร่

- ส่งเสริมปรับปรุงพัฒนาพื้นที่ดินกรด โดยจัดหาปูนเพื่อการเกษตร (โดโลไมท์) ให้เกษตรกรที่ทำการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นในอัตรา 0.5 ตันต่อไร่ โดยเกษตรกรนำไปหว่านรอบโคนต้น เพื่อช่วยปรับสภาพความเป็นกรดของดิน

4. เป้าหมาย

4.1 ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยวดินเค็มภาคใต้ จำนวน 230 ไร่

4.2 ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด จำนวน 1,840 ไร่

5. สถานที่ดำเนินงาน ดำเนินการในพื้นที่ในความรับผิดชอบของสถานีพัฒนาที่ดินสตูล

สถานที่	โตลิโมท์ (ต้น/ไร่)
ตำบลควนขัน ม.2 บ้านกะตุ	10 / 20
ตำบลบ้านควน ม.5 บ้านควน	20 / 40
ตำบลฉลุง ม.1 บ้านฉลุงใต้	20 / 40
ตำบลควนโพธิ์ ม.3 บ้านโคกพิลา	25 / 50
ตำบลเจ๊ะบิลัง ม.2 บ้านเจ๊ะบิลัง	14 / 28
ตำบลเกตุรี ม.3 บ้านเกตุรี	25 / 50
ตำบลคลองขุด ม.6 บ้านหน้าเมือง	10 / 20
ตำบลละงู ม.8 บ้านนาพญา	20 / 40
ตำบลละงู ม.13 บ้านทุ่งพัฒนา	20 / 40
ตำบลน้ำผุด ม.1 บ้านทุ่งไหม้	20 / 40
ตำบลเขาขาว ม.3 บ้านบ่อหิน	20 / 40
ตำบลเขาขาว ม.4 บ้านนาข้าเหนือ	20 / 40
ตำบลกำแพง ม.6 บ้านปลักมาลัย	24 / 48
ตำบลทุ่งหว้า ม.3 บ้านในบ้น	20 / 40
ตำบลทุ่งหว้า ม.6 บ้านโพธิ์	20 / 40
ตำบลทุ่งหว้า ม.10 บ้านธารปลิว	20 / 40
ตำบลนาทอน ม.5 บ้านท่าศิลา	24 / 48
ตำบลนาทอน ม.6 บ้านท่าข้ามควาย	20 / 40
ตำบลป่าแกบ่อหิน ม.5 บ้านสะพานวา	20 / 40
ตำบลควนโดน ม.4 บ้านควนโต๊ะเหลง	62 / 124
ตำบลย่านซื่อ ม.6 บ้านบันจอร์	62 / 124
ตำบลทุ่งนุ้ย ม.9 บ้านทุ่งพัก	60 / 120
ตำบลอุไคเจริญ ม.8 บ้านฝั่ง 42	64 / 128
ตำบลควนกาหลง ม.7 บ้านซอย 8	52 / 104
ตำบลปาล์มพัฒนา ม.1 บ้านฝั่งปาล์ม 1	15 / 30
ตำบลปาล์มพัฒนา ม.2 บ้านฝั่งปาล์ม 3	15 / 30
ตำบลปาล์มพัฒนา ม.5 บ้านมะนังใต้	15 / 30
ตำบลปาล์มพัฒนา ม.7 บ้านฝั่งปาล์ม 7	19 / 38
ตำบลนิคมพัฒนา ม.3 บ้านฝั่ง 7,10,45	15 / 30
ตำบลนิคมพัฒนา ม.4 บ้านฝั่ง 8,11,12,46	15 / 30
ตำบลนิคมพัฒนา ม.5 บ้านฝั่ง 47,50	15 / 30
ตำบลนิคมพัฒนา ม.7 บ้านฝั่ง 13	15 / 30
ตำบลท่าแพ ม.3 บ้านมุด	15 / 30
ตำบลท่าแพ ม.5 บ้านควนโต๊ะเจ๊ะ	15 / 30
ตำบลท่าแพ ม.9 บ้านนาแก้ว	19 / 38
ตำบลท่าเรือ ม.2 บ้านป่าเสม็ด	15 / 30
ตำบลท่าเรือ ม.4 บ้านแปะ-ระใต้	15 / 30
ตำบลแปะ-ระ ม.2 บ้านควนโต๊ะ	15 / 30
ตำบลสาคร ม.4 บ้านตื้น	15 / 30
ตำบลสาคร ม.7 บ้านทางยาง	15 / 30

สถานที่	หินปูนฝุ่น (ตัน/ไร่)
ตำบลควนขัน ม.4 บ.ไทรงาม อ.เมือง	50 / 50
ตำบลพิมาน ชุมชนหลังโรงยาง อ.เมือง	50 / 50
ตำบลละงู ม.18 บ.โคกพยอม อ.ละงู	65 / 65
ตำบลขนคลาน ม.4 บ.ราไวย์ อ.ทุ่งหว้า	65 / 65

6. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม 2562 – เดือนกันยายน 2563

7. งบประมาณ

การพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยว (หินปูนฝุ่น) 279,450 บาท

การพัฒนาพื้นที่ดินกรด (โดโลไมท์) 1,591,600 บาท

8. แผนการปฏิบัติงาน

ที่	รายการ	ระยะเวลาดำเนินการ											
		ต.ค	พ.ย	ธ.ค	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย
1	ประชาสัมพันธ์และคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	✓	✓	✓									
2	วิเคราะห์ตัวอย่างดิน				✓	✓							
3	จัดหาปูนเพื่อการเกษตร						✓	✓	✓	✓			
4	ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยวและดินเค็มภาคใต้และพื้นที่ดินกรด							✓	✓	✓	✓		

9. แผนการใช้จ่ายงบประมาณ

ที่	รายการ	ระยะเวลาดำเนินการ											
		ต.ค	พ.ย	ธ.ค	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย
1	จัดหาปูนเพื่อการเกษตร (หินปูนฝุ่น)						✓	✓	✓				
2	จัดหาปูนเพื่อการเกษตร (โดโลไมท์)						✓	✓	✓				
3	ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยวและดินเค็มภาคใต้และพื้นที่ดินกรด							✓	✓	✓	✓	✓	

10. ประโยชน์ที่ได้รับ

- 10.1 ดินในพื้นที่มีปัญหาของเกษตรกรได้รับการปรับปรุงคุณภาพดิน
- 10.2 เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่เกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

11. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สถานีพัฒนาที่ดินท่งสตูล ในความรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

12. ผู้เสนอโครงการ

นายวีระพจน์ เรืองมี ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินสตูล

13. ผู้อนุมัติโครงการ

นายศรีศักดิ์ ธาณี ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

ผลการดำเนินงาน และการเบิกจ่าย ปีงบประมาณ 2563

กิจกรรม	แผนงาน	ผลงาน	%	แผนเงิน	ผลเงิน	%	หมายเหตุ
ปรับปรุงคุณภาพดิน							
การพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยว							
(1) จัดหาปูนเพื่อการเกษตร หินปูนฝุ่น (ตัน)	230	230	100	276,000	276,000	100	
(2) ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยวดินเค็มภาคใต้ (ไร่)	230	230	100	3,450	3,450	100	
การพัฒนาพื้นที่ดินกรด							
(1) จัดหาปูนเพื่อการเกษตร โดโลไมท์ (ตัน)	920	920	100	1,564,000	1,564,000	100	
(2) ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินกรด	1,840	1,840	100	27,600	27,600	100	

ตัวอย่างภาพกิจกรรมโดโลไมท์

ตัวอย่างภาพกิจกรรมหินปูนฝุ่น

โครงการรณรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก (หญ้าแฝกเพื่อปลูก) ปีงบประมาณ 2563

สถานีพัฒนาที่ดินสุล่ง สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

1. หลักการและเหตุผล

ความเสื่อมโทรมของดินเกิดจากสาเหตุทางธรรมชาติ การใช้ที่ดินที่ไม่ถูกต้องขาดการบำรุงรักษา และขาดการอนุรักษ์ดินและเป็นผลให้ความอุดมสมบูรณ์ของดินลดลง ผลผลิตพืชตกต่ำ สาเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่งของความเสื่อมโทรมของดิน คือ การชะล้างพังทลายของดิน ซึ่งพบกระจายอยู่ทุกภาคของประเทศไทย 108.87 ล้านไร่ (กรมพัฒนาที่ดิน, 2546) ซึ่งก่อให้เกิดความสูญเสียดิน ในปี พ.ศ. 2543 พื้นที่ที่มีการสูญเสียดินในระดับตั้งแต่ 2 ถึงมากกว่า 20 ตันต่อไร่ต่อปี ในพื้นที่ราบ (ความชันไม่เกินร้อยละ 35) มีจำนวนถึง 55.7 ล้านไร่ สำหรับพื้นที่สูง (ภูเขาที่ลาดหุบเขาที่มีความชันเกินกว่าร้อยละ 35) มีจำนวน 53.2 ล้านไร่ (กรมพัฒนาที่ดิน, 2545) จากปัญหาดังกล่าวทำให้ประเทศไทยเริ่มต้นตัวกับการอนุรักษ์ดินและน้ำมากขึ้น ซึ่งปัจจุบันงานอนุรักษ์ดินและน้ำมุ่งเน้นที่จะให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจและมีส่วนร่วมดำเนินการทั้งร่างกายและแรงใจ โดยใช้มาตรการป้องกันการชะล้างพังทลายของดินผสมผสาน มุ่งที่พืช โดยเฉพาะหญ้าแฝกเป็นแนวทางการอนุรักษ์ดินและน้ำ และให้ความสำคัญในการป้องกันการเสื่อมโทรมของดินโดยรวม การป้องกันการสูญเสียเนื้อดินและเพิ่มอินทรีย์วัตถุควบคู่กันไป นับตั้งแต่วันแรกที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรได้มีพระราชดำริเกี่ยวกับหญ้าแฝกที่พระราชทานแก่ ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2534 หญ้าแฝกก็ได้กลายมาเป็นพืชที่หลายหน่วยงาน เช่น ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริสวนพฤกษศาสตร์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร รวมทั้งหน่วยงานอื่น ๆ อีกไม่ต่ำกว่า 30 หน่วยงาน ต่างก็เร่งศึกษาค้นคว้าวิจัยเรื่องหญ้าแฝก แม้ว่าในระยะหลายปีมานี้ จะได้มีการทดลองปลูกหญ้าแฝกและพืชหลายชนิด เพื่อใช้เป็นพืชป้องกันดินพังทลาย แต่หญ้าแฝกเป็นพืชชนิดเดียวที่ผ่านการทดสอบ

กรมพัฒนาที่ดินซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการอนุรักษ์ดินและน้ำ การรักษาทรัพยากรดินและที่ดิน ไม่ให้เกิดการเสื่อมโทรม การใช้ประโยชน์ที่ดินให้ถูกต้องและเหมาะสมกับที่ดิน ดังนั้นการส่งเสริมการใช้หญ้าแฝกเพื่อการพัฒนาที่ดิน โดยทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ ทั้งทางด้านเคมี กายภาพ รวมถึงชีวภาพ จึงเป็นงานหลักที่สำคัญของกรมฯ ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา กรมฯ ได้ทำการรณรงค์และส่งเสริมการใช้หญ้าแฝกอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่รอบแหล่งน้ำ พื้นที่สองข้างทางหรือพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการชะล้างพังทลายของหน้าดิน เช่น ริมฝั่งแม่น้ำ ขอบถนน ต่างๆ ซึ่งกรมพัฒนาที่ดินมีการกำหนดแผนงานกิจกรรมส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน มีเป้าหมายในการส่งเสริมและรณรงค์ให้เกษตรกรปลูกและการใช้ประโยชน์หญ้าแฝกอย่างต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายของการรณรงค์ทั้งในพื้นที่ทำการเกษตร และพื้นที่เพื่อรักษาทรัพยากรดิน

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการปลูกหญ้าแฝก และนำหญ้าแฝกไปใช้ประโยชน์ในการอนุรักษ์ดินและน้ำ และพื้นที่การเกษตรที่มีปัญหาการชะล้างพังทลายของดินอย่างแพร่หลาย
- 2.2 เพื่อให้หมอดินหรือเกษตรกรเครือข่ายมีรายได้ โดยเป็นผู้ผลิตและส่งเสริมการขายพันธุ์หญ้าแฝก
- 2.3 เพื่อให้หมอดินหรือเกษตรกรเครือข่าย ช่วยกิจกรรมส่งเสริมการนำหญ้าแฝกไปใช้ประโยชน์ด้านอนุรักษ์ดินและน้ำ ปรับปรุงพื้นที่เสื่อมโทรมให้สภาพของดินสามารถปลูกพืชได้ดีขึ้น

3. ขั้นตอน/วิธีการดำเนินงาน

การดำเนินงานเป็นลักษณะงานสถิติการส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ และดำเนินการเอง ทุกขั้นตอน ต้องอาศัยหมอดินและเกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมและเรียนรู้

3.1 การคัดเลือกพื้นที่การผลิตกล้าหญ้าแฝก พิจารณาจากสภาพปัญหาของพื้นที่ที่มีการชะล้างพังทลาย ให้ครอบคลุมพื้นที่อำเภอต่างๆ ของแต่ละจังหวัด

3.2 ประสานหมอดินและเกษตรกรเครือข่ายในพื้นที่ ให้องค์ความรู้เรื่องหญ้าแฝกเพื่อดำเนินการผลิตกล้าหญ้าแฝก ครอบคลุมจำนวน และสามารถอธิบายต่อกับเกษตรกรทั่วไปได้

3.3 ทำการดูแลรักษากล้าหญ้าแฝกให้เจริญเติบโตตามเป้าหมาย

3.4 ส่งเสริมและสนับสนุนกล้าหญ้าแฝก ให้แก่หน่วยงาน ชุมชน หรือเกษตรกร ที่มีความต้องการกล้าหญ้าแฝกไปปลูกในพื้นที่ของตนเอง หรือพื้นที่สาธารณะต่างๆ เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน และเพื่อเป็นการอนุรักษ์ดินและน้ำ ในลักษณะงานสถิติฯ

3.5 เจ้าหน้าที่ของสถานีพัฒนาที่ดินต้องมีการติดตาม หมอดินและเกษตรกร หรือผู้ปลูก ดูแลรักษากล้าหญ้าแฝกให้เจริญเติบโตได้มากกว่าร้อยละ 95 พร้อมทำเป็นจุดสถิติ

3.6 สถานีพัฒนาที่ดิน จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานและการบันทึกข้อมูลลงในระบบการติดตามหญ้าแฝก (VGT) ของกรมพัฒนาที่ดิน

4. เป้าหมาย

ผลิตกล้าหญ้าแฝกเพื่อปลูก จำนวน 4,000,000 กล้า

5. สถานที่ดำเนินงาน

5.1 แปลงขยายพันธุ์หญ้าแฝกเพื่อปลูก

หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	พิกัด		เป้าหมาย (กล้า)
			N	E	
2 บ้านซอย 10	ควนกาหลง	ควนกาหลง	759015	614131	1,260,000
4 แป-ระใต้	ท่าเรือ	ท่าแพ	754290	603031	630,000
3 บุบย	แหลมสน	ละงู	766739	576285	140,000
7 ลานเลื้อ	น้ำผุด	ละงู	774404	593247	490,000
			774490	593120	875,000
7บ้านทุ่ง	เกตุรี	เมืองสตูล	620869	738331	630,000
รวม					4,025,000

5.2 พื้นที่ปลูกหญ้าแฝกเพื่อปลูก

หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	พิกัด		เป้าหมาย (กล้า)
			N	E	
3 โคกพิลา	ควนโพธิ์	เมือง	747293	614491	100,000
			746998	614738	100,000
			746302	614806	100,000
1 ฉลุงใต้	ฉลุง	เมือง	742001	619074	100,000
2 บ้านจีน	ฉลุง	เมือง	742993	618713	100,000
7 กุบังจามังเหนือ	ฉลุง	เมือง	743301	615543	100,000
9 หัวเขา	ฉลุง	เมือง	744332	617440	150,000
11 โคกประดู่	ฉลุง	เมือง	744589	617379	100,000
2 กานะ	เกตุรี	เมือง	742485	619480	100,000
2 ควนโพธิ์	ควนโพธิ์	เมือง	747876	613887	80,000
			747577	613866	80,000
			746958	613935	70,000
5 ทุ่งนางแก้ว	น้ำผุด	ละงู	776412	593496	40,000
8 หนองยุง	น้ำผุด	ละงู	767575	592585	13,000
6 ปลักมัลย์	กำแพง	ละงู	764672	586941	80,000
			758578	589729	300,000
1 หัวหิน	ละงู	ละงู	752487	589212	33,000
3 เกะยวน	ละงู	ละงู	760314	589135	14,000
8 นาพญา	ละงู	ละงู	754664	592354	25,000
12 ในเมือง	ละงู	ละงู	756728	589044	15,000
8 ทุ่งใหญ่	นาทอน	ทุ่งหวา	772808	584993	130,000
1 ห้วยน้ำดำ	ควนกาหลง	ควนกาหลง	760008	618707	18,000
2 บ้านซอย 10	ควนกาหลง	ควนกาหลง	758381	615381	220,000
3 ควนลอน	ควนกาหลง	ควนกาหลง	742993	618713	97,000
9 วังผาสამัคคี	ควนกาหลง	ควนกาหลง	742485	619480	25,000
10 ห้วยน้ำดำ	ควนกาหลง	ควนกาหลง	753439	612823	70,000
1 ควนบ่อทอง	ทุ่งนุ้ย	ควนกาหลง	756639	621091	80,000
4 น้ำร้อน	ทุ่งนุ้ย	ควนกาหลง	757019	624660	290,000
			757441	625271	190,000
7 เกะใหญ่	ทุ่งนุ้ย	ควนกาหลง	755468	621404	75,000
1 บ้านผัง 1,2	อุไคเจริญ	ควนกาหลง	761959	604095	46,000
3 บ้านผัง 35	อุไคเจริญ	ควนกาหลง	761631	598083	15,000
5 อุไคเจริญ	อุไคเจริญ	ควนกาหลง	765608	603094	89,000
2 สะพานเคียน	ควนโดน	ควนโดน	755437	616469	67,000
6 หัวสะพานเหล็ก	ควนโดน	ควนโดน	754486	619375	25,000
8 ปลักใหญ่ใจดี	ควนโดน	ควนโดน	752762	611635	18,000
10 บาราเกตุ	ควนโดน	ควนโดน	753337	617638	35,000
6 ปลักซิมปอ	ควนสตอ	ควนโดน	750718	621357	100,000
7 ควนสตอเหนือ	ควนสตอ	ควนโดน	749721	621331	40,000
10 ทุ่งพัฒนา	ควนสตอ	ควนโดน	752585	624220	20,000

9. แผนการใช้จ่ายงบประมาณ

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ											
		ต.ค	พ.ย	ธ.ค	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย
1	จัดทำแปลงขยายพันธุ์ จำนวน 258.57 ไร่ โดย ขยายพันธุ์หญ้าแฝก แปลง ดำเนินการไถพรวน ดินเพื่อเตรียมแปลง มีการ ปรับปรุงดิน และเตรียม หน่อพันธุ์ จำนวน 70,000 กล้า/ไร่ พร้อมปลูก แปลงขยายพันธุ์ให้ เรียบร้อย	✓	✓	✓									
2	การดูแลรักษาหญ้าแฝกให้ เจริญเติบโตได้ปริมาณ ตามเป้าหมายที่กำหนด (150 วัน)	✓	✓	✓	✓								
3	การขุดแยกหญ้าแฝก พร้อมขนส่งหญ้าแฝก มายังพื้นที่เป้าหมายปลูก ต่างๆ					✓							
4	การปลูกหญ้าแฝกตาม พื้นที่เป้าหมายที่กำหนด							✓	✓	✓	✓		
5	การดูแลรักษาและ ซ่อมแซมหญ้าแฝกที่ เสียหายให้เจริญเติบโต ครบถ้วน							✓	✓	✓	✓	✓	
6	การดำเนินงาน/การ ติดตามผลการดำเนินงาน - ค่าดำเนินงาน สำหรับเจ้าหน้าที่ ควบคุม - งบอำนวยการ/ ติดตามผลการ ดำเนินงานของ สพด.								✓	✓	✓	✓	✓

10. ประโยชน์ที่ได้รับ

- 10.1) เกษตรกรเห็นความสำคัญของการปลูกหญ้าแฝก และนำหญ้าแฝกไปใช้ประโยชน์ในการอนุรักษ์ดินและน้ำ และพื้นที่การเกษตรที่มีปัญหาการชะล้างพังทลายของดินอย่างแพร่หลาย
- 10.2) หมอдинหรือเกษตรกรเครือข่ายมีรายได้ โดยเป็นผู้ผลิตและส่งเสริมการขายหญ้าแฝก
- 10.3) หมอдинหรือเกษตรกรเครือข่าย ช่วยกิจกรรมส่งเสริม การนำหญ้าแฝกไปใช้ประโยชน์ด้านอนุรักษ์ดินและน้ำ ปรับปรุงพื้นที่เสื่อมโทรม ให้สภาพของดินสามารถปลูกพืชได้ดีขึ้น

11. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สถานีพัฒนาที่ดินท่งสตูล ในความรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

12. ผู้เสนอโครงการ

นายวีระพงษ์ เรืองมี ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินสตูล

13. ผู้อนุมัติโครงการ

นายศรีศักดิ์ ธาณี ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

ผลการดำเนินงาน และการเบิกจ่าย ปีงบประมาณ 2563

กิจกรรม	แผนงาน	ผลงาน	%	แผนเงิน	ผลเงิน	%	หมายเหตุ
ฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน - อนุรักษ์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก							
- ผลิตหญ้าแฝกเพื่อปลูก (กล้า)	4,000,000	4,000,000	100	4,800,000	4,800,000	100	
- ปลูกหญ้าแฝก (กล้า)	4,000,000	4,000,000	100				

ตัวอย่างภาพกิจกรรมหญ้าแฝกเพื่อปลูก

โครงการรณรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝกเพื่อแจกจ่าย ปีงบประมาณ 2563

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

1. หลักการและเหตุผล

จากสภาพปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรดินและสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ซึ่งเป็นผลจากปัจจัยทางธรรมชาติและการใช้ประโยชน์ทางการเกษตรที่ไม่ถูกต้อง ทำให้ทรัพยากรดินเกิดการเสื่อมโทรมลงอย่างมากในปัจจุบัน การชะล้างพังทลายของดินเป็นสาเหตุหลักประการหนึ่งที่ทำให้เกิดการเสื่อมโทรมของดินดังกล่าว โดยเกิดจากการทำการเกษตรในพื้นที่ลาดชันโดยขาดมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำที่ถูกต้อง อีกทั้งการบุกรุกพื้นที่ป่าในพื้นที่ต้นน้ำ ทำให้เกิดปัญหาดินถล่ม น้ำป่าไหลหลาก เกิดการกัดเซาะของหน้าดิน ทำให้ดินสูญเสียความอุดมสมบูรณ์ ส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรลดลง

กรมพัฒนาที่ดินซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีหน้าที่ในการรักษาทรัพยากรดินและที่ดินไม่ให้เกิดการเสื่อมโทรม มีการใช้ประโยชน์ที่ดินให้ถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพที่ดินจึงได้มีโครงการรณรงค์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก โดยการแจกจ่ายกล้าหญ้าแฝกให้แก่เกษตรกร หน่วยงานราชการ ตลอดจนภาคเอกชน เนื่องจากหญ้าแฝกเป็นพืชตระกูลหญ้าที่มีลักษณะพิเศษ คือมีระบบรากยาวและมีลักษณะดั่งลึกลงสู่ดิน ทำให้สามารถยึดดินไว้ได้ การปลูกหญ้าแฝกขวางความลาดเทของพื้นที่ จึงส่งผลให้สามารถดักตะกอนดินไว้ได้ เป็นการรักษาหน้าดินและลดการชะล้างพังทลายของดินได้ดี

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล ได้ดำเนินงานตามนโยบายของกรมพัฒนาที่ดินโดยการผลิตกล้าหญ้าแฝกเพื่อแจกจ่ายให้แก่เกษตรกรในพื้นที่รับผิดชอบทั้ง 7 อำเภอ ในจังหวัดสตูล โดยมีเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน มีหน้าที่ดำเนินการผลิตและแจกจ่ายกล้าหญ้าแฝกให้เพียงพอแก่ความต้องการในแต่ละปีงบประมาณ

2. วัตถุประสงค์

2.1) เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรเห็นความสำคัญของการปลูกหญ้าแฝก และนำหญ้าแฝกไปใช้ประโยชน์ในการอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ทำการเกษตรที่มีปัญหาการชะล้างพังทลายของดินอย่างแพร่หลาย

2.2) เพื่อให้หมอดินอาสาหรือเกษตรกรเครือข่ายมีความรู้และความเข้าใจในการใช้ประโยชน์หญ้าแฝก และมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการขยายพันธุ์หญ้าแฝกเพื่อแจกจ่าย

3. ขั้นตอน/วิธีการดำเนินงาน

วิธีการดำเนินงานเป็นลักษณะส่งเสริมการใช้ประโยชน์หญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยหน่วยงานในสังกัดสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12 เป็นผู้ดำเนินการเอง ภายใต้การมีส่วนร่วมของหมอดินอาสาและเกษตรกร โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

3.1) คัดเลือกพื้นที่การผลิตกล้าหญ้าแฝก โดยจะต้องเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการเจริญเติบโตของหญ้าแฝก เช่น มีแหล่งน้ำเพียงพอต่อการจัดทำแปลงขยายพันธุ์

3.2) ประสานหมอดินอาสาและเกษตรกรเครือข่ายในพื้นที่ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องหญ้าแฝกและดำเนินการผลิตกล้าหญ้าแฝกให้ครบตามจำนวน

3.3) ทำการดูแลรักษากล้าหญ้าแฝกให้เจริญเติบโตและแตกกอครบจำนวนตามเป้าหมาย

3.4) ส่งเสริมและสนับสนุนกล้าหญ้าแฝกให้แก่เกษตรกร หน่วยงานราชการ ตลอดจนภาคเอกชนที่มีความต้องการนำกล้าหญ้าแฝกไปปลูกในพื้นที่ของตนเองหรือพื้นที่สาธารณะต่างๆ เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ตลอดจนการฟื้นฟูสภาพดิน

3.6) หน่วยงานที่รับผิดชอบ จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานและบันทึกข้อมูลลงในระบบการติดตามหญ้าแฝก (VGT) ของกรมพัฒนาที่ดิน

แจกจ่ายหญ้าแฝก จำนวน 1,000,000 กิ่ง

พื้นที่ในความรับผิดชอบของสถานีพัฒนาที่ดินสตูล สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

เดือนตุลาคม 2562 – เดือนกันยายน 2563

งบประมาณทั้งสิ้นรวม 730,000 บาท

[illegible]

9. ประโยชน์ที่ได้รับ

9.1) สามารถผลิตกล้าหญ้าแฝกได้เพียงพอกับความต้องการ เพื่อแจกจ่ายให้เกษตรกร หน่วยงานราชการ ตลอดจนภาคเอกชนที่แจ้งความประสงค์ขอรับการสนับสนุน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่การเกษตรที่มีปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน

9.2) สร้างความเข้มแข็งให้แก่หมอดินหรือเกษตรกรเครือข่ายในการถ่ายทอดความรู้และมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำโดยวิธีพืช โดยการปลูกหญ้าแฝก ทั้งเพื่อการป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ปรับปรุงพื้นที่เสื่อมโทรมให้เหมาะสมต่อการปลูกพืช

10. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สถานีพัฒนาที่ดินท่งสตูล ในความรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

11. ผู้เสนอโครงการ

นายวีระพจน์ เรืองมี ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินสตูล

12. ผู้อนุมัติโครงการ

นายศรีศักดิ์ ธาณี ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

ผลการดำเนินงาน และการเบิกจ่าย ปีงบประมาณ 2563

กิจกรรม	แผนงาน	ผลงาน	%	แผนเงิน	ผลเงิน	%	หมายเหตุ
ฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน – อนุรักษ์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก							
- ผลิตหญ้าแฝกเพื่อแจกจ่าย (กล้า)	1,000,000	1,000,000	100	730,000	730,000	100	
- แจกจ่ายหญ้าแฝก (กล้า)	1,000,000	1,000,000	100				

ตัวอย่างภาพกิจกรรมหญ้าแฝกเพื่อแจกจ่าย

โครงการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ลุ่ม-ดอน ปีงบประมาณ 2563

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

1. หลักการและเหตุผล

ปัญหาความเสื่อมโทรมของดินมีสาเหตุพื้นฐานจากการชะล้างพังทลายของดิน ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการใช้ที่ดินเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ มีปริมาณการสูญเสียหน้าดินในระดับปานกลางถึงรุนแรงมาก ก่อให้เกิดความสูญเสียทรัพยากร และอาจจะมีผลกระทบต่อการผลิตทางเกษตรกรรมสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างยิ่ง นับตั้งแต่การสูญเสียหน้าดินที่มีธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุ ตลอดจนโครงสร้างของดินจนมีผลให้ความอุดมสมบูรณ์และความสามารถในการใช้ผลผลิตของดินลดลง ถึงระดับที่ไม่สามารถทำการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ กรมพัฒนาที่ดินเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งดำเนินการในเขตพัฒนาที่ดิน เป็นโครงการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หน่วยงานจังหวัด องค์การเอกชนและท้องถิ่น เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรให้ได้รับความรู้เรื่องการฟื้นฟูดินและจัดการทรัพยากรดินตามศักยภาพและมีการอนุรักษ์ทรัพยากรที่ดินอย่างเหมาะสมและยั่งยืน

ในส่วนของสถานีพัฒนาที่ดินสตูล ได้จัดทำเขตพัฒนาที่ดินลุ่มน้ำ โดยบูรณาการกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำทั้งวิธีกลและวิธีพืช เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน การปรับปรุงบำรุงดินที่มีปัญหา เช่น ดินเปรี้ยว ดินกรด การปรับปรุงดินโดยปุ๋ยพืชสดต่าง ๆ รวมทั้งการฟื้นฟูดินเสื่อมโทรมในพื้นที่ดินขาดอินทรีย์วัตถุตามสภาพปัญหาของพื้นที่นั้น ๆ

คำนิยามของ ระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ คือ “การผสมผสานวิธีการป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน รวมทั้งวิธีการเก็บกักน้ำและความชุ่มชื้นไว้ในพื้นที่ เพื่อให้การใช้ประโยชน์ที่ดินเกิดประสิทธิภาพสูงสุดและยั่งยืนนาน”

1. ระบบอนุรักษ์ดินและน้ำบนที่ดอน คือพื้นที่ลาดเชิงเขา มีระดับความสูงต่ำกว่า 500 เมตรจากระดับน้ำทะเล หรือมีความลาดเทตั้งแต่ร้อยละ 3-15 ส่วนมากใช้ประโยชน์เพื่อการปลูกพืชไร่ ไม้ผล และทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์
2. ระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในที่ราบลุ่ม คือพื้นที่ที่ต่ำกว่าและต่อเนื่องจากที่ลาดเชิงเขา มีความลาดเทไม่เกินร้อยละ 3 มีน้ำท่วมขังเป็นครั้งคราว ส่วนมากใช้ทำนา ปลูกผัก หรือไร่นาสวนผสม พื้นที่ราบจะมีปัญหาการระบายน้ำซึ่งไหลบ่าจากที่ดอนที่สูงมารวมในที่ราบ รวมทั้งน้ำฝนและน้ำใต้ดินที่ตกหรือปรากฏในพื้นที่นั้นๆ

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรดิน ให้เกษตรกรมีการใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน มีรูปแบบการใช้ที่ดินที่เหมาะสมตามศักยภาพของที่ดิน มีมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำทั้งวิธีกลและวิธีพืช
- 2.2 เพื่อกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยคำนึงถึงการอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม
- 2.3 เพื่อรณรงค์สร้างเครือข่ายเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรและชุมชน ในการปรับเปลี่ยนทัศนคติในการใช้พื้นที่อย่างถูกต้อง และเกิดประโยชน์สูงสุด

3. ขั้นตอน/วิธีการดำเนินงาน

3.1 การคัดเลือกพื้นที่ลุ่มน้ำ

3.1.1 สถานีพัฒนาที่ดินสตูลคัดเลือกพื้นที่ทำการเกษตรที่มีปัญหาทรัพยากรที่ดิน และเกษตรกรมีส่วนร่วมวงขอบเขตครอบคลุมพื้นที่ลุ่มน้ำย่อยลงบนแผนที่ภูมิประเทศ นำเสนอสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต พิจารณาให้ความเห็นชอบ และส่งกองแผนงาน รวบรวมส่งสำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่ ระบุชื่อลุ่มน้ำย่อย ลุ่มน้ำหลัก บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด

3.1.2 สำนักเทคโนโลยีการสำรวจและทำแผนที่ ดำเนินการรวบรวมขอบเขตพื้นที่ลุ่มน้ำย่อย ตามที่สถานีพัฒนาที่ดินสตูลคัดเลือกลงในแผนที่ภาพถ่ายออร์โธรี 1:4,000 และ 1:25,000 พร้อมเส้นชั้นความสูง จัดส่งสำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน และสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต

3.1.3 สำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดินจัดทำแผนการใช้ที่ดินเบื้องต้น มาตราส่วน 1:25,000 หรือ 1:50,000 พร้อมทั้งจัดทำแผนที่ดิน (soil map) แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน (present land use) แผนที่แหล่งน้ำชลประทาน แผนที่ป่าไม้ตามกฎหมาย แผนที่เขตการใช้ที่ดินเบื้องต้นในพื้นที่ลุ่มน้ำย่อย ส่งให้สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต พร้อมใช้ประกอบการวางแผนดำเนินการในพื้นที่ต่อไป

3.2 วิธีการดำเนินงาน

3.2.1 เข้าประสานงานพื้นที่เป้าหมายที่จะดำเนินงานในโครงการ

3.2.2 นัดหมายประชุมชี้แจงกับเกษตรกรในพื้นที่โครงการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.2.3 ดำเนินการออกแบบสำรวจพื้นที่ที่จะสาธิตการก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสมในพื้นที่และ
การสาธิตการปรับปรุงบำรุงดิน

3.2.4 ดำเนินงานสาธิตงานก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ พร้อมถ่ายทอดองค์ความรู้ในการปรับปรุงบำรุงดิน ด้วยวิธีต่างๆ ตามเป้าหมาย

รูปแบบของมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ

1. ดำเนินการสาธิตปรับปรุงแปลงนา ลักษณะที่ 1
2. ดำเนินการสาธิตปรับปรุงแปลงนา ลักษณะที่ 3
3. ดำเนินการสาธิตการทำคันคูรับน้ำขอบเขา แบบที่ 5
4. ดำเนินการสาธิตการทำคันคูรับน้ำขอบเขา แบบที่ 6

4. สถานที่ดำเนินงาน

เขตพัฒนาที่ดินลมน้ำในพื้นที่จังหวัดสตูล ในความรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

5. ระยะเวลาดำเนินงาน

เดือนตุลาคม 2562 – เดือนกันยายน 2563

6. งบประมาณ

4,051,200 บาท

7. แผนการปฏิบัติงาน

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ											
		ต.ค	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1	ประสานงานพื้นที่เป้าหมาย	✓											
2	ประชุมชี้แจงเกษตรกรในพื้นที่ที่โครงการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง		✓										
3	ดำเนินการออกแบบสำรวจพื้นที่			✓	✓								
4	ดำเนินงานสาธิตงานก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ						✓	✓	✓				
5	ถ่ายทอดองค์ความรู้ในการปรับปรุงบำรุงดิน										✓	✓	

8. แผนการใช้จ่ายงบประมาณ

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ											
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1	ประสานงานพื้นที่เป้าหมาย	✓											
2	ประชุมชี้แจงเกษตรกรในพื้นที่โครงการร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง		✓										
3	ดำเนินการออกแบบสำรวจพื้นที่						✓	✓					
4	ดำเนินงานสาธิตงานก่อสร้างระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ						✓	✓	✓				
5	ถ่ายทอดองค์ความรู้ในการปรับปรุงบำรุงดิน										✓	✓	

9. ประโยชน์ที่ได้รับ

9.1 สามารถใช้เป็นศูนย์เรียนรู้หรือจุดเรียนรู้ด้านงานพัฒนาที่ดินในระดับลุ่มน้ำ

9.2 ข้อมูลที่ได้สามารถนำไปพัฒนา เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานในพื้นที่โครงการต่าง ๆ และช่วยเผยแพร่งานด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำแก่ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำแนวทางไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนเอง

9.3 เป็นข้อมูลพื้นฐานแก่ผู้สนใจนำไปพัฒนา ต่อยอด หรือประยุกต์ใช้ในพื้นที่ที่มีปัญหาลักษณะเดียวกัน เช่น ข้อมูลดิน การใช้ที่ดิน การวางแผนการใช้ที่ดิน วิธีการก่อสร้างมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ

10. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สถานีพัฒนาที่ดินท่งสตูล ในความรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

11. ผู้เสนอโครงการ

นายวีระพจน์ เรืองมี ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินสตูล

12. ผู้อนุมัติโครงการ

นายศรีศักดิ์ ธานี ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

ผลการดำเนินงาน และการเบิกจ่าย ปีงบประมาณ 2563

กิจกรรม	แผนงาน	ผลงาน	%	แผนเงิน	ผลเงิน	%	หมายเหตุ
ฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลาย ของดิน จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่ ลุ่ม - ดอน	1,000,000	1,000,000	100	4,051,200	4,051,000	100	
8.2.1 จัดระบบอนุรักษ์ดินและ น้ำพื้นที่ลุ่ม - ดอน (ไร่)	1,000,000	1,000,000	100				

พื้นที่ดำเนินการ

ม.2	บ.ควนโพธิ์	ต.ควนโพธิ์	อ.เมืองสตูล	จำนวนพื้นที่	43-2-00	ไร่
ม.3	บ.โคกพิลา	ต.ควนโพธิ์	อ.เมืองสตูล	จำนวนพื้นที่	33-0-00	ไร่
ม.1	บ.ทุ่งไหม้	ต.น้ำผุด	อ.ละงู	จำนวนพื้นที่	312-0-00	ไร่
ม.2	บ.หัวควน	ต.น้ำผุด	อ.ละงู	จำนวนพื้นที่	13-0-00	ไร่
ม.1	บ.หัวหิน	ต.ละงู	อ.ละงู	จำนวนพื้นที่	35-2-00	ไร่
ม.2	บ.ปากบาง	ต.ละงู	อ.ละงู	จำนวนพื้นที่	7-2-00	ไร่
ม.1	บ.ห้วยน้ำดำ	ต.ควนกาหลง	อ.ควนกาหลง	จำนวนพื้นที่	360-0-00	ไร่
ม.9	บ.ทุ่งพัก	ต.ทุ่งนุ้ย	อ.ควนกาหลง			
ม.11	บ.สวน	ต.ทุ่งนุ้ย	อ.ควนกาหลง			
ม.7	บ.ผังปาล์ม 7	ต.ปาล์มพัฒนา	อ.มะนัง	จำนวนพื้นที่	160-0-00	ไร่
ม.7	บ.ผัง 9	ต.นิคมพัฒนา	อ.มะนัง	จำนวนพื้นที่	144-0-00	ไร่
ม.1	บ.ผัง14	ต.นิคมพัฒนา	อ.มะนัง	จำนวนพื้นที่	250-0-00	ไร่
ม.7	บ.ผัง 13,15	ต.นิคมพัฒนา	อ.มะนัง	จำนวนพื้นที่	181-0-00	ไร่
ม.2	บ.ผัง 117	ต.นิคมพัฒนา	อ.มะนัง	จำนวนพื้นที่	45-0-00	ไร่
ม.6	บ.วังพระเคียน	ต.นิคมพัฒนา	อ.มะนัง	จำนวนพื้นที่	105-0-00	ไร่
รวม					1,690-0-00	ไร่

ตัวอย่างภาพกิจกรรมจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำพื้นที่ลุ่ม - ดอน

โครงการฟื้นฟูพื้นที่ที่ผ่านการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ ปีงบประมาณ 2563

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

1. หลักการและเหตุผล

การเลี้ยงกุ้งกุลาดำมีการนำพื้นที่บริเวณต่างๆ ตั้งแต่บริเวณพื้นที่ราบลุ่มชายฝั่งทะเลที่น้ำกร่อยท่วมถึงหรือเคยท่วมถึง ที่ราบลุ่มน้ำจืดท่วมถึงหรือเคยท่วมถึง ลานตะพักลำนน้ำระดับต่ำ ที่ลาดเชิงเขา ที่ลาดเนินเขา หรือเนินเขา มาขุดบ่อทำการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ แต่ประสบปัญหาโรคระบาดในกุ้งกุลาดำ บางแห่งบ่อกุ้งกักเก็บน้ำไม่อยู่ ราคากุ้งกุลาดำตกต่ำ ทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งประสบปัญหาขาดทุน จึงไม่สามารถเลี้ยงต่อไปได้ ผู้เลี้ยงกุ้งกุลาดำปล่อยทิ้งบ่อกุ้งเป็นบ่อร้าง อีกทั้งสภาพดินที่ผ่านการเลี้ยงกุ้งกุลาดำเสื่อมโทรมและยากที่จะทำการฟื้นฟูและปรับปรุงให้กลับมาสู่สภาพเดิม

กรมพัฒนาที่ดิน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหลักในการปรับปรุง ฟื้นฟู ทรัพยากรดินที่เสื่อมโทรม จึงมีโครงการฟื้นฟูพื้นที่ที่ผ่านการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ โดยอาศัยการปรับปรุง และฟื้นฟูตามหลักการพัฒนาที่ดิน เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำพื้นที่เสื่อมโทรมกลับมาใช้ประโยชน์ในการทำเกษตรได้อย่างยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์

- 2.1) เพื่อให้การฟื้นฟูพื้นที่และการแก้ไขปัญหาพื้นที่ที่ทิ้งร้างจากการเลี้ยงกุ้งกุลาดำกลับมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตรได้อย่างยั่งยืน ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- 2.2) เพื่อเป็นแปลงสาธิตการปรับปรุงและจัดการดินภายใต้ข้อจำกัดของดินที่เกิดความเสื่อมโทรมได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
- 2.3) เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในการประกอบอาชีพการเกษตรให้มีรายได้ และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและมั่นคง

3. ขั้นตอน/วิธีการดำเนินงาน

- 3.1) สำรวจความต้องการของเกษตรกรในการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์จากนากุ้งร้างมาเป็นการปลูกพืชอื่นทดแทน
- 3.2) สำรวจจัดทำแผนที่ ออกแบบต้นร่างโครงสร้างใหม่ที่จะทำการฟื้นฟูให้สอดคล้องกับศักยภาพของที่ดินให้สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร
- 3.3) ทำการก่อสร้างโดยทำการยกทรงเพื่อปลูกไม้ผล พืชไร่/พืชผัก หรือจัดทำแปลงนาเพื่อการปลูกข้าวรวมทั้งขุดบ่อน้ำเพื่อสำรองน้ำหรือเลี้ยงสัตว์น้ำจืดตามแนวทฤษฎีใหม่
- 3.4) ปรับปรุงแก้ไขความเค็มของดิน ปรับโครงสร้างทางกายภาพของดิน ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ในอัตราที่เหมาะสมเพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน และปลูกหญ้าแฝกป้องกันการพังทลายของดินรอบขอบบ่อ

4. เป้าหมาย

พื้นที่เป้าหมาย	เป้าหมาย (ไร่)
สตูล	60

5. สถานที่ดำเนินงาน

พื้นที่ที่ทิ้งร้างจากการเลี้ยงกุ้งในจังหวัดสตูล

6. ระยะเวลาดำเนินงาน

เดือนตุลาคม 2562 – เดือนกันยายน 2563

7. งบประมาณ

งบประมาณรวมทั้งสิ้น 1,320,000 บาท

8. แผนการปฏิบัติงาน

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ											
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1	สำรวจความต้องการของเกษตรกร	✓											
2	สำรวจจัดทำแผนที่ออกแบบต้นร่างโครงสร้าง		✓	✓									
3	ก่อสร้างโดยทำการยกร่องเพื่อปลูกพืช				✓	✓	✓	✓					
4	ปรับปรุงแก้ไขความเค็มของดิน								✓	✓	✓	✓	✓

9. แผนการใช้จ่ายงบประมาณ

ที่	รายการ	ระยะเวลาดำเนินการ											
		ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1	ค่าสำรวจออกแบบ		✓	✓									
2	ค่าก่อสร้างโดยการจัดรูปแปลงนาในลักษณะที่ 3				✓	✓	✓	✓					
3	ค่าพันธุ์พืช							✓	✓				
4	ค่าอำนาจการ		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

10. ประโยชน์ที่ได้รับ

10.1) พื้นที่ที่ร้างจากการเลี้ยงกุ้งกุลาดำลดลง สามารถใช้ประโยชน์ในการทำเกษตรและด้านอื่นได้

10.2) ทรัพยากรดินภายใต้ข้อจำกัดของดินที่เกิดความเสื่อมโทรมได้รับการปรับปรุงอย่างเหมาะสม และสร้างรายได้จากการผลิตพืช

11. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สถานีพัฒนาที่ดินทั้งสตูล ในความรับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

12. ผู้เสนอโครงการ

นายวีระพจน์ เรืองมี ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินสตูล

13. ผู้อนุมัติโครงการ

นายศรีศักดิ์ ธานี ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

ผลการดำเนินงาน และการเบิกจ่าย ปีงบประมาณ 2563

กิจกรรม	แผนงาน	ผลงาน	%	แผนเงิน	ผลเงิน	%	หมายเหตุ
การพัฒนาที่ดินพื้นที่เฉพาะ พื้นที่พื้นที่ที่ผ่านการเลี้ยงกุ้ง กุลาดำ (ไร่)	60	60	100	1,254,000	1,254,000	100	

พื้นที่ดำเนินการ

ชุมชนหลังโรงยาง ต.คลองขุด อ.เมืองสตูล	ปรับปรุงพื้นที่ ขุดคู-ยกร่อง	ปาล์มน้ำมัน	จำนวนพื้นที่	22-0-00	ไร่
ม.2 บ.หัวทาง ต.คลองขุด อ.เมืองสตูล	ปรับปรุงพื้นที่ ขุดคู-ยกร่อง	ปาล์มน้ำมัน	จำนวนพื้นที่	12-0-00	ไร่
ม.4 บ.ไทรงาม ต.ควนขัน อ.เมืองสตูล	ปรับปรุงพื้นที่ ขุดคู-ยกร่อง	ส้มโอทับทิมสยาม	จำนวนพื้นที่	19-0-00	ไร่
ม.3 บ.ไร่ทอน ท่าเรือ ท่าแพ	ปรับปรุงพื้นที่ ขุดคู-ยกร่อง	ปาล์มน้ำมัน	จำนวนพื้นที่	7-0-00	ไร่
รวมพื้นที่จำนวน				60-0-00	ไร่

ตัวอย่างภาพกิจกรรมพื้นที่พื้นที่ที่ผ่านการเลี้ยงกุ้งกุลาดำ

โครงการสนับสนุนการใช้พืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน ปีงบประมาณ 2563

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

1. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันพื้นที่ทำการเกษตรของประเทศไทยมีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ เนื่องจากการใช้ประโยชน์ทางการเกษตรอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน และขาดการจัดการที่ดี กรมพัฒนาที่ดินซึ่งมีภารกิจหลักในการพัฒนาที่ดิน จึงมีโครงการส่งเสริมการใช้พืชปุ๋ยสดเพื่อการปรับปรุงบำรุงดิน ให้มีความอุดมสมบูรณ์ โดยการปลูกพืชตระกูลถั่วชนิดต่างๆ เช่น ปอเทือง ถั่วพุ่ม ถั่วพราง เป็นต้น และไถกลบช่วงออกดอก เพื่อเพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุให้กับดิน ส่งผลให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น เป็นประโยชน์กับพืชปลูกต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อปรับปรุงบำรุงดินให้มีปริมาณอินทรีย์วัตถุ และความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น

2.2 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินและเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น

3. ขั้นตอน/วิธีดำเนินงาน

3.1 ผลิต จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดตามนโยบาย (ปอเทือง) จัดซื้อจัดจ้างผลิต จัดหาเมล็ดพันธุ์ปอเทืองตามเป้าหมายที่ได้รับ เพื่อใช้ในกิจกรรมส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน

3.2 ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน

3.2.1 สำรวจพื้นที่เป้าหมายหรือพื้นที่มีปัญหาเรื่องดินขาดความอุดมสมบูรณ์ พื้นที่ดินเสื่อมโทรม ดินทราย และอื่นๆ ในพื้นที่เกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย

3.2.2 คัดเลือกเกษตรกรในกลุ่มพื้นที่เป้าหมาย จำนวนราย จำนวนพื้นที่ (ไร่) พร้อมพิกัดของพื้นที่เป้าหมาย พร้อมเก็บตัวอย่างดินก่อนดำเนินการ

3.2.3 ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการ พร้อมให้คำแนะนำการทำปุ๋ยพืชสด ตลอดจนประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้พืชปุ๋ยสด

3.2.4 แจกจ่ายเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด (ปอเทือง) ให้เกษตรกรไปหว่านช่วงเหมาะสม เมื่อถึงระยะออกดอก จึงทำการไถกลบ

3.2.5 ติดตามประเมินผล พร้อมเก็บตัวอย่างดินหลังจากปรับปรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด

4. เป้าหมาย

กิจกรรมการสนับสนุนการใช้พืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน (ปอเทือง) มีเป้าหมายรวมทั้งสิ้น 9 ตำบล และกิจกรรมการส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน มีเป้าหมายรวมทั้งสิ้น 1,800 ไร่

5. สถานที่ดำเนินงาน

พื้นที่ในความรับผิดชอบของสถานีพัฒนาที่ดินสตูล

6. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนตุลาคม 2562 – เดือนกันยายน 2563

7. งบประมาณ

กิจกรรมการสนับสนุนการใช้พืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน (ปอเทือง) มีงบประมาณรวมทั้งสิ้น 324,000 บาท ตามรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

พื้นที่เป้าหมาย	การผลิต จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด ตามนโยบาย (ตัน)	การส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุง บำรุงดิน (ไร่)
สถานีพัฒนาที่ดินสตูล	297,000	27,000

8. แผนการปฏิบัติงาน

ลำดับ ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ											
		ต.ค	พ.ย	ธ.ค	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย
1	สำรวจพื้นที่เป้าหมาย	✓	✓										
2	จัดซื้อจัดจ้างเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด (ปอเทือง)						✓	✓					
-3	คัดเลือกเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย จำนวนไร่,จำนวนราย พร้อมเก็บพิกัด และเก็บตัวอย่างดินก่อนดำเนินการ			✓	✓								
4	ประชุมชี้แจงเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย พร้อมให้คำแนะนำขั้นตอนวิธีการทำปุ๋ยพืชสดตลอดจนประโยชน์ที่ได้รับ				✓	✓							
5	แจกจ่ายเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด (ปอเทือง) เพื่อให้เกษตรกรนำไปหว่านในช่วงเวลาที่							✓	✓				

	เหมาะสมและทำการ ไถกลบเมื่ออยู่ในระยะ ออกดอก												
6	ติดตามประเมินผล พร้อมเก็บตัวอย่างส่ง วิเคราะห์								✓	✓	✓		

9. แผนการใช้จ่ายงบประมาณ

ลำดับ ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ											
		ต.ค	พ.ย	ธ.ค	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย
1	เมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด (ปอเทือง)						✓	✓					
2	ส่งเสริมการปลูกพืช ปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุง ดิน								✓	✓			

10. ประโยชน์ที่ได้รับ

- 10.1 เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการได้มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการปรับปรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
- 10.2 พื้นที่การเกษตรได้รับการปรับปรุงบำรุงดินโดยใช้ปุ๋ยพืชสดอย่างน้อย 1,200 ไร่
- 10.3 เกษตรกรสามารถมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการปรับปรุงดินซึ่งลดการใช้ปุ๋ยเคมี
- 10.4 ลดปัญหาความเสื่อมโทรมของดินและลดปัญหาเรื่องน้ำรั่วในพื้นที่

11. ผู้รับผิดชอบโครงการ

สถานีพัฒนาที่ดินสตูล ในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

12. ผู้เสนอโครงการ

นายวีระพจน์ เรืองมี ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินสตูล

13. ผู้อนุมัติโครงการ

นายศรัศกดิ์ ธานี ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 12

ผลการดำเนินงาน และการเบิกจ่าย ปีงบประมาณ 2563

กิจกรรม	แผนงาน	ผลงาน	%	แผนเงิน	ผลเงิน	%	หมายเหตุ
สนับสนุนการใช้พืชปุ๋ยสดเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน ผลิตและจัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดตาม นโยบาย (ปอเทือง) (ต้น)	9	9	100	297,000	297,000	100	
ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน (ไร่)	1,800	1,800	100	27,000	27,000	100	

พื้นที่ดำเนินการ

ลำดับที่	สถานที่ดำเนินการ			เป้าหมาย
				(ไร่)
	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	
1	2 กะตุ	ควนขัน	เมืองสตูล	50-0-00
2	7 บ้านทุ่ง	เกดรี	เมืองสตูล	50-0-00
3	3 โคกทราย	บ้านควน	เมืองสตูล	50-0-00
4	11 โคกประดู่	ฉลุง	เมืองสตูล	50-0-00
5	3 บ่อหิน	เขาขาว	ละงู	50-0-00
6	6 ปลักมัลลย์	กำแพง	ละงู	50-0-00
7	3 บูบอย	แหลมสน	ละงู	50-0-00
8	2 หัวควน	น้ำผุด	ละงู	50-0-00
9	3 ในบ้าน	ทุ่งหวา	ทุ่งหวา	50-0-00
10	6 บ้านโพธิ์	ทุ่งหวา	ทุ่งหวา	50-0-00
11	5 ท่าศิลา	นาทอน	ทุ่งหวา	50-0-01
12	9 วังเจริญราษฎร์	นาทอน	ทุ่งหวา	50-0-02
13	4 ควนโต๊ะเหลง	ควนโดน	ควนโดน	100-0-00
14	6 ปันจอร์	ย่านซื่อ	ควนโดน	100-0-00
15	3 บ้านมุด	ท่าแพ	ท่าแพ	200-0-00
16	7 เกาะใหญ่	ทุ่งนุ้ย	ควนกาหลง	100-0-00
17	12 โคกโดน	ทุ่งนุ้ย	ควนกาหลง	100-0-00

18	7 บ้านซอย 8	ควนกาหลง	ควนกาหลง	400-0-00
19	4 บ้านฝั่ง 8	นิคมพัฒนา	มะนัง	50-0-00
20	5 บ้านฝั่ง 47,50	นิคมพัฒนา	มะนัง	50-0-00
21	7 บ้านฝั่ง 13	นิคมพัฒนา	มะนัง	50-0-00
22	5 มะนังใต้	ปาล์มพัฒนา	มะนัง	50-0-00
รวม				1,800-0-00

ตัวอย่างภาพกิจกรรมสนับสนุนการใช้พืชปุ๋ยสดเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน

